

Θ ΕΚΚΛΗΣΙΑΛΟΓΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ - ΙΔΡΥΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Κ. ΚΟΛΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ακρωτηρίου 55 - Εδρα: Μαραγκοπούλου 5 - ΤΗΛ. 2610 341.515 - ΕΤΟΣ 6ο - ΣΑΒΒΑΤΟ 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2012 - ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 270 * ΤΙΜΗ 1 ΕΥΡΩ

Προς
τον Σεβασμιώτατον
Μητροπολίτην Ατλάντας
Κύριον κ. Αλέξιον
Εις Ατλάντα Η.Π.Α.

Σεβασμιώτατε και λίαν αγαπητέ εν Χριστώ Α-
δελφέ, Άγιε Ατλάντας κ. Αλέξιε,

Από τα βάθη της ψυχής μου δεχθήτε παρακαλώ τις θερμές μου ευχαριστίες για την αποστολή ενός κοντέινερ με φαρμακευτικό και υγειονομικό υλικό, προιόν της αγάπης τόσο της ιδικής Σας όσο και των ευγενεστάτων Κυριών μελών των Φιλοπτώχων αδελφοτήτων της Ιεράς Μητροπόλεως Σας, το οποίο θα διατεθή για την ανακούφιση των ενδεών αδελφών μας.

Η θεάρεστη αυτή ενέργειά Σας έρχεται σε συνέχεια και άλλων παρομοίων και φανερώνει την εσωτερική Σας καλλιέργεια, τον ωραίο χαρακτήρα Σας, την κατά Θεό παιδεία Σας, αλλά και την μεγάλη Σας αγάπη προς την Γενέτειρά Σας, την Πάτρα.

Όπως καλώς γνωρίζετε, η δύσκολη οικονομική κατάσταση της Πατρίδος μας έχει δημιουργήσει πολλαπλά προβλήματα οικονομικά, οικογενειακά, κοινωνικά κ.α., τα οποία βαίνουν δυστυχώς αυξανόμενα. Η Ελλάδα ευρίσκεται ενώπιον αλλαγών, οι οποίες απαιτούν ακράδαντη πίστη στο Θεό, επιστροφή στις ελληνορθόδοξες ρίζες και παραδόσεις μας, ενότητα και αλληλεγγύη μεταξύ μας, προκειμένου να μη απωλεσθούμε ως Έθνος και ως πρόσωπα.

Και πάλιν Σας ευχαριστώ εκ βαθέων και Σας παρακαλώ να μεταφέρετε τις ευχές και ευχαριστίες μου στους πολυτίμους συνεργάτες Σας.

Ο Κύριος να Σας χαρίζη υγεία ψυχική και σωματική, δύναμη πνευματική και αντοχή, ώστε να ποιμαίνετε θεαρέτως το ευλογημένο Ελληνορθόδοξο ποίμνιό Σας.

Σας ασπάζομαι μετά θερμών ευχαριστιών, αγάπης και τιμής και Σας αναμένω μετά χαράς ενταύθα

† Ο Πατρῶν Χρυσόστομος

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΙΑΣ ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (1892-1903)

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΑΔΑΜΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Του Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ * ΣΕΛΙΔΑ 3

48η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΠΑΝΑΚΟΜΙΔΗΣ ΤΗΣ ΤΙΜΙΑΣ ΚΑΡΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΤΡΕΙΣ ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ ΛΑΜΠΡΥΝΑΝ ΜΕ
ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥΣ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ 8,9,10
ΜΕ ΠΛΟΥΣΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Προς
τον Αξιότιμον Κύριον
Νικόλαον Καρακίτσον
Πρόεδρον Ομίλου: «Ν. ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ ΑΕΒΕ»
Ενταύθα

Αγαπητέ μου Νικόλαε,

Δια του παρόντος επιθυμώ να Σας ευχαριστήσω από τα βάθη της ψυχής μου για την συνεχή στήριξη που παρέχετε στο φιλανθρωπικό έργο της Ιεράς Μητροπόλεως μας, προκειμένου να ανταποκρινόμεθα στις αυξημένες ανάγκες τις οποίες αντιμετωπίζουν πολλοί αδελφοί μας, στην πόλη μας αλλά και στην ευρύτερη περιοχή.

Ιδιαίτερώς Σας ευχαριστούμε για την τελευταία προσφορά Σας, εκ τριών τόνων τροφίμων για τις τράπεζες αγάπης της Ιεράς Μητροπόλεως και την βοήθεια επιμερισμάτων κατ' οίκον αδελφών μας.

Οι δύσκολες ημέρες που βιώνουμε απαιτούν ενότη-

τα, έκφραση αγάπης, κατάθεση ψυχής υπέρ των αδελφών μας των ελαχίστων. Ο Κύριός μας μακαρίζει τους ελεήμονες: «Μακάριοι οι ελεήμονες, ότι αυτοί ελεηθήσονται» (Ματθ. ε,7) και μας βεβαιώνει ότι: «Εφ' όσον εποιήσατε ενί τούτω των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε» (Ματθ. κε,40)

Σας εύχομαι εκ βαθέων, Κύριος ο Θεός να ευλογή τις ημέρες και τα έργα Σας.

Σας ευχαριστώ και εκ μέρους όλων εκείνων, οι οποίοι ευρίσκουν παρηγορίαν με την προσφορά της αγάπης Σας και οι οποίοι δεν δύνανται προσωπικά να το εκφράσουν. Είμαι όμως βέβαιος, ότι το εκφράζουν με τις θερμές προσευχές τους προς τον Θεόν, για Σας και την οικογένειά Σας.

Σας συνοδεύει η αγάπη και η θερμή προσευχή μου προς Κύριον υπέρ υγείας και κατά Θεόν προόδου και ευτυχίας Σας.

Σας ασπάζομαι εν αγάπη

† Ο Πατρῶν Χρυσόστομος

ΘΥΡΑΝΟΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΚ ΒΑΘΡΩΝ
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΘΕΝΤΟΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ,
ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΕΛΙΔΑ 4

Ήρθαν και μας ξεσήκωσαν ντε και καλά να φάμε έξω, επάνω που ετοιμαζόμαστε να τσιμπήσουμε κάτι πρόχειρο, μια και οι γιατροί επιμένουν πως το βράδι πρέπει να τρως κάτι ελαφρύ. Άσε που λένε ότι πρέπει να τρως κατά τις 7 ή 8 το απόγευμα για να κοιμηθείς και να μη δεις εφιάλτες στον ύπνο σου, όπως ο Τρύφων που σηκώθηκε - διηγείται - κάθιδρος στις 3 τα μεσάνυχτα, με εφιάλτες.

Είδε λέει ότι είχε έρθει η ΣΔΟΕ και του ζητούσε αναδρομικά, το επίδομα αναπηρίας που έπαιρνε από δεκαετίες, λόγω του ότι είχε χτυπήσει στο γόνατο κάποντας σκι στα Καλάβρυτα. Το πως κατάφερε και έβγαλε επίδομα αναπηρίας για ένα χτύπημα στο γόνατο, είναι από εκείνα που λέμε: απίστευτα και όμως...ελληνικά!!!

Χώρια που μας έλεγε και κορόιδα: Ξυπνήστε βρε στην Ελλάδα ζούμε.

Άλλο το θέμα μας όμως. Καθίστε να φτιάξω στα πεταχτά μια μακαρονάδα είπα η γυναίκα μου. Έχουν μείνει και κάτι σουτζουκάκια σμυρναίικα από το μεσημέρι -συνταγή της μακαρονάδας- να γλύφεις τα δάχτυλά σου, θα φτιάξουμε και μια σαλάτα και θα περάσουμε

- Όχι -όχι επέμεναν. Θα φάμε έξω. Έξω τρώει όλος ο καλός κόσμος τα Σαββατόβραδα -είπε και η κυρία Σοφρώνιου του Σοφρώνη του μεσίτη.

Αυτό το τελευταίο ήταν η χαριστική βολή. Σκέψου δηλαδή όλος ο «καλός κόσμος» να τρώει έξω κι' εμείς να τρώμε σπίτι. Ντροπή μας!!! Έτσι παρά τις αντιρρήσεις μας, πήγαμε να φάμε στον «Γυάλινο τέντζερη» που φημιζέτε, είπαν, για το καλό φαγητό του.

Να πω την αλήθεια ποτέ μου δε συμπάθησα αυτά τα ξεπορτίσματα, όπου πας να φας και κατά κανόνα γυρίζεις με το στομάχι χαλασμένο από κάτι κατασκευάσματα που και μόνο να τα σκεφτείς σε πιάνει αναούλα. Χώρια που όταν δεις τον λογαριασμό δύσκολα αποφεύγεις το εγκεφαλικό.

Μισό αιώνα πριν στα τότε εστιατόρια είχαν μακαρόνια με κιμά, πατάτες ραγού, κοτόπουλο με μπάμιες και βέβαια είχαν φασολάδα, φακές, ρεβίθια και μπακαλιάο πλακί ή σαβόρο. Ποιός είχε φανταστεί ότι θα ερχότανε εποχή που θα μαγειρεύανε κοτόπουλο με χυμό φραγκοστάφυλα και φέτα μανταρίνι, ή μπριζόλες με σάλτσα πορτοκάλι.

Τι θα πάρετε για πρώτο ρώτησε ο σεφ.

Τι να το κάνουμε το πρώτο ρώτησα αφελώς, αλλά ο μεν ...σεφ με κοίταξε με ύφος σα να μου έλεγε, από πού κατέβηκες βρε, από τα Γκράβαρα; η δε κυρία μου με σκούνησε προφανώς για να μη μιλάω και γίνουμε ρεζίλι.

Μα φαγητό χωρίς πρώτο πιάτο να στρώσουμε το στομάχι μας - είπα και η ξαδέρφη μου, καθόσον κομμογυρισμένη. Μέχρι και στο Ντουμπάι έχει πάει για Πάσχα. Αν είναι δυνατόν δηλαδή να χαρείς χριστιανικό και δη ελληνικό Πάσχα στο ρεστωράν κάποιου Μουσουλμανικού ξενοδοχείου!!!

Εν πάση περιπτώσει να μη μακρηγορώ έφεραν ένα σωρό τυροπιτάκια, σαγανάκια, κολοκυθοκορφάδες με σταφίδα, αγγούρι βουτηγμένο σε μουστάρδα και πιπεριές γεμιστές με σαρδέλα και ένα σωρό άλλα πράγματα, που γεμίσανε ολόκληρο το τραπέζι.

Μα αν φάμε όλα αυτά θα χορτάσουμε και δεν θα φάμε φαγητό-ψιθύρισα, αλλά η κυρία Πέπη (διάβαζε Σπυριδούλα) του χασάπη του Λαοκόοντα, μου εξήγησε ότι αυτά δεν τα τρώνε, αλλά απλώς κάτι τσιμπάνε και μετά τρώνε το κυρίως πιάτο (Το ότι αυτά τα χρεώνουν ακριβότερα από το κυρίως φαγητό, δεν το λένε)!!!

Φυσικά εμείς τα φάγαμε μέχρι τελευταίας μπουκιάς (προσωπικά έφαγα τα τυροπιτάκια γιατί τα άλλα δεν τρωγότανε) και όταν έφερε το κυρίως πιάτο δεν το άγγιξε κανείς γιατί ήδη είχαμε χορτάσει. Η κυρία Σοφρώνιου μάλιστα ζήτησε και της τα βάλανε σε ένα αλουμινοχάρτο για να τα δώσει στο σκύλο της.

Σγά που θα τα δώσει στον σκύλο- είπα η δική μου που την ξέρει καλά. Θα τα φάνε οι ίδιοι αύριο τα μεσημέρι, ξέρω τι σου λέω.

Θα αναρωτιέστε βέβαια τί πληρώσαμε.

Α όχι, αυτό δεν θα σας το πω, για να πάτε να φάτε και να πληρώσετε και σεις; Το μόνο που θα σας πω είναι ότι ο Λαοκόων βγαίνοντας έριξε κάτι ξεγυρισμένες βλαστήμιες της κυρίας Πέπης που παρά λίγο να βγουν οι γείτονες στα παράθυρα!

- Δεν πειράζει είπα η γυναίκα μου. Τουλάχιστον γλιτώσαμε τα σουτζουκάκια μας και θα τα χαρούμε εμείς, αντί να τα χορτάσουν άλλοι.

Συμφώνησα. Κάτι είναι κι αυτό!

"ΚΑΘ' ΟΔΟΝ"

Του Σταύρου Ιντζεγιάννη
Ο ΓΥΑΛΙΝΟΣ ΤΕΝΤΖΕΡΗΣ

14ος χρόνος λειτουργίας της Σχολής Αγιογραφίας της Ι. Μητροπόλεως Πατρών

Συμπληρώνονται εφέτος δεκατέσσερα χρόνια γόνιμης προσφοράς της Σχολής Αγιογραφίας της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών. Ιδρυτής υπήρξε ο Μητροπολίτης πρώην Πατρών κυρός Νικόδημος και συνεχιστής της όμορφης αυτής προσπάθειας, ώστε να ασχοληθούν όλο και περισσότεροι συμπολίτες μας με την Ιερά Τέχνη, ο νυν Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. Χρυσόστομος.

Οι εγγραφές έχουν ξεκινήσει από τις 10 Σεπτεμβρίου και οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εγγραφούν στα γραφεία της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών, Βότση 34, καθημερινά 10-12 π.μ., τηλ.: 2610/320.602 και στο Βιβλιοπωλείο της Αποστολικής Διακονίας, Ρήγα Φεραίου 143, Τηλ.: 2610/223110.

Εργα σπουδαστών

Έναρξη μαθημάτων: Δευτέρα 15 Οκτωβρίου 2012 στο Πνευματικό Κέντρο Ιερού Ναού Αγίων Κων/νου και Ελένης Αρόη και ώρα 6.30 μ.μ., όπου τον Αγιασμό θα τελέσει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. Χρυσόστομος.

Η Φοίτηση είναι 5ης. Τα μαθήματα της σχολής πραγματοποιούνται στο παραπάνω Πνευματικό Κέντρο του Ι.Ν. Αγ. Κωνσταστίνου και Ελένης στην Αρόη και στα εργαστήρια στην οδό Λυκόρτα 12, Ταρμπούρα.

Για περισσότερες πληροφορίες στον καλλιτεχνικό υπεύθυνο της Σχολής, κ. Πέτρο Λαμπρινάκο (Θεολόγος - Αγιογράφος) στο τηλέφωνο:

6937337057.

Διοικητικός υπεύθυνος είναι ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Παναγιώτης Ταρινός.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΑΡΟΗΣ

Εορτή Αγίων Κυπριανού και Ιουστίνης

Την ερχόμενη Τρίτη 2 Οκτωβρίου η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει την Ιερά Μνήμη του Αγίου Κυπριανού από την Αντιόχεια της Συρίας, ο οποίος έζησε τον 3ο μ.Χ. αιώνα. Με τη ζωή του Κυπριανού συνδέθηκε και η ζωή της παρθένου Ιουστίνης, η οποία είχε και αυτή μαζί του τον ίδιο μαρτυρικό θάνατο.

Πανηγυρίζει το παρεκκλήσιο του Ιερού Ναού Αγίων Κων/νου και Ελένης Αρόης που είναι αφιερωμένο στους Αγίους με το ακόλουθο θρησκευτικό πρόγραμμα:

Την Δευτέρα 1 Οκτωβρίου το απόγευμα και ώρα 6.30 - 8.30 μ.μ. Μέγας Εσπερινός μετ' Αρτοκλασίας και Θείου Κηρύγματος υπό του Αρχιμανδρίτου π. Ειρηναίου Σωτηρόπουλου.

Το βράδυ 10.00 μ.μ. έως 1.00 το μεσονύκτιο, Μικρά Αγρυπνία μετ' Θείου Κηρύγματος υπό του Αιδεσιμολογιωτάτου π. Σωτηρίου Μανωλόπουλου.

Την Τρίτη 2 Οκτωβρίου ανήμερα της εορτής, πανηγυρική Θεία Λειτουργία μετ' Θείου Κηρύγματος υπό του Αρχιμανδρίτου π. Αμβροσίου Γκουρβέλου.

Το απόγευμα στις 6.00 μ.μ. - 7.30 μ.μ. Ιερά Παράκλησις και Εσπερινός.

* Εις τον Ιερόν Ναόν του Αγίου Κυπριανού, τίθεται εις προσκύνησην Ιερόν Λείψανος του Αγίου.

* Αξίζει να σημειωθεί ότι την επομένη Κυριακή 7 Οκτωβρίου 2012, μετά την Θεία Λειτουργία εις το ενοριακό Πνευματικό Κέντρο θα πραγματοποιηθεί Εθελοντική Αιμοδοσία στον αύλειο χώρο του Ενοριακού Ιερού Ναού Αγίων Κων/νου και Ελένης.

10η Επέτειος Επανακομιδής Τιμίας Κάρας Αγίας Ειρήνης Ριγανοκάμπου

Οι θρησκευτικές εορταστικές εκδηλώσεις της 10ης επετείου Επανακομιδής της Τιμίας Κάρας της Αγίας Ειρήνης, θα εορτασθούν και φέτος με κάθε λαμπρότητα στις 13 & 14 Οκτωβρίου. Στην Θεία Λειτουργία θα προεξάρχει και θα ομιλήσει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. Χρυσόστομος.

* Ως γνωστόν τον πολυτιμότερο θρησκευτικό θησαυρό, είχε υποδεχθεί η Πατραϊκή κοινότητα στις 5 Οκτωβρίου 2002

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ
8259

Ο Εκκλησιολόγος

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
Αλέξανδρος Κ. Κολλιόπουλος

Μαραγκοπούλου 5 - Τ.Κ. 26331 - ΠΑΤΡΑ

τηλ. & FAX: 2610/222392 και 341515

E-mail: & ekklisiologos@gmail.com

- alexkoll@otenet.gr

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ιδιώτες - Ελλάδα 50 ευρώ

Ευρώπη 100 ευρώ

Αμερική, Ασία, Αυστραλία, Αφρική 200 ευρώ

Μέλος της:

Εορτάζει η Ενορία Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου Πατρών

Μεγαλοπρεπώς, τιμά την Ιερά Μνήμη του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, την Τετάρτη 3 Οκτωβρίου, ο ομώνυμος Ιερός Ναός της πόλεως μας που ευρίσκεται στην περιοχή πλησίον Ζαρουχλείκων.

Την Τρίτη 2 Οκτωβρίου το απόγευμα στις 6.30 μ.μ., θα τελεσθεί Μέγας Εσπερινός μετ' Αρτοκλασίας και τον Θείο Λόγο θα κηρύξει ο Αρχιμανδρίτης της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών, π. Σωτήριος Τσάφος.

Το βράδυ της ίδιας ημέρας και ώρα 10.15 μ.μ. Όρθρος - Θεία Λειτουργία - Μικρά Αγρυπνία - λήξης 1.00 μετά το μεσονύκτιο, θα ιεουργήσει και θα κηρύξει τον Θείο Λόγο, ο εφημέριος του Ιερού Ναού Αγίου Ελευθερίου Πατρών, Πρεσβύτερος π. Ανδρέας Τζεφρίδης.

Τετάρτη 3 Οκτωβρίου και ώρα 7.30 π.μ. Όρθρος, Πανηγυρική Θεία Λειτουργία όπου θα προσή και θα κηρύξει τον Θείο Λόγο ο Αρχιμανδρίτης π. Γερβάσιος Παρα-

κεντές, Ιεροκήρυξ της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών.

Ώρα 6.15 μ.μ. Εσπερινός, Ιερά Παράκλησις του Αγίου ροιστάμενος του Ιερού Ναού Αγίας Ειρήνης Ριγανοκάμπου και Αδελφός της Ιεράς Μονής Ομπλού, Αρχιμανδρίτης π. Ειρηναίος Σωτηρόπουλος. (Σύντομος περιφορά του Ιερού Λειψάνου και της Ιεράς Εικόνας του Ιερομάρτυρος δια των οδών Ευβοίας - Γοργοποτάμου Ιοκάστης.

* Στις Ιερές Ακολουθίες θα ψάλλουν ο Πρωτοψάλτης κ. Παναγιώτης Παπασταύρου και οι Ιεροψάλτες του Ναού κ. Δημ. Λιμογενίδης και κ. Αλέξιος Καλδέρης.

* Εις τας εορτάς θα συμμετάσχουν και εφέτος οι Δικαστικοί και οι Εισαγγελικοί Λειτουργοί, οι Δικηγόροι καθώς και οι Δικαστικοί υπάλληλοι των Πατρών με Αρτοκλασία.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΙΑΣ ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (1892-1903)

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΑΔΑΜΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

- Α' -

Στις 25 του μηνός Σεπτεμβρίου, ετελέσαμε τα θυρανοίξια του εκ βάθρων ανακαινισθέντος Ιερού Ναού του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, του Επισκοπείου Πατρών, ο οποίος ανηγέρθη το έτος 1899 υπό του αληθινού μνήμης, Αρχιεπισκόπου Πατρών και Ηλείας Ιεροθέου του Μητροπολίτου.

Ο ίδιος Αρχιερέυς, είναι και ο κτήτωρ του Επισκοπείου Πατρών (1898), ιδρυτής πολλών φιλανθρωπικών σωματείων, αγωνιστής υπέρ της ευσεβούς ημών πίστεως και υπερασπιστής των ιερών και των οσίων του Γένους μας, ως διάδοχος ηρώων και μαρτύρων υπέρ της Πίστεως και της Πατρίδος.

Ο Ιερόθεος αγάπησε την Πάτρα, και κατά τα δέκα χρόνια που επίμανε τον Λαό του Θεού στην Αποστολική μας Μητρόπολη, ηγάωσε τον εαυτό του, ως λαμπάς καιομένη, φωτίζουσα με τας φεγγοβόλους αληθείας της πίστεώς μας, θερμαίνουσα και γλυκαίνουσα με την θαλαυρή της ζεούσης αγάπης προς τα πνευματικά του παιδιά.

Ο Πατριαρχικός Λαός ετίμησε τον λαμπρό του Ποιμενάρχη, τον ενθυμείται με σεβασμό και υποκλίνεται στην μνήμη του, ενώ πολλοί είναι εκείνοι οι οποίοι περνούν από τον Ιερό Ναό του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου και ανάβουν κερί πάνω στον τάφο του, ευγνωμονώντας για ο,τι προσέφερε στην Αποστολική πόλη και Μητρόπολή μας.

Κεντρική οδός της πόλεως είναι αφιερωμένη σ' αυτόν τον μεγάλο εκκλησιαστικό άνδρα, ο οποίος ανεσυγκρότησε την Μητρόπολή μας και συνήγειρε τις ψυχές των Ορθοδόξων εις αγώνας πνευματικούς. Είχε την ικανότητα να συγκεντρώνη πέριξ αυτού συνεργάτας τους άριστους, για να προωθήται το όλο Εκκλησιαστικό έργο, το οποίο εκάλυπτε όλους τους τομείς (Λειτουργική ζωή, κατήχηση, θείο κήρυγμα, κοινωνική προσφορά, συγγραφικό έργο). Γιά την εποχή του ήτο πολύ προοδευτικός και πρωτοπόρος, ήτο οραματιστής.

Βοηθοί στο έργο του και αρωγοί στην προσπάθειά του, Κυρηναίοι στον Γολγοθά του, οι αείμνηστοι Αρχιμ. Ευσέβιος Ματθόπουλος, Ηλίας Βλαχόπουλος, Πολύκαρπος Συνοδινός, Ευγένιος Οικονόμου, Σπυρίδων Γιαννουλέας, Γαβριήλ Παπανικολάου, Γαβριήλ Φραγκούλιας κλπ.

Στο Επισκοπείο Πατρών ευρέθη ένα τετράδιο, χειρόγραφο του αιδίου Αρχιεπισκόπου Ιεροθέου, όπου σημειώνει με το αγιασμένο χέρι του, πολλά στοιχεία άγνωστα σε μας, τόσο για την προσωπική του ζωή, όσο και για κάποια από τα έργα του. Είναι περιληψη ενός μέρους της ευλογημένης ζωής του.

Μεταφέρουμε κάποια στοιχεία απ' όσα διεσώθησαν στο προαναφερθέν τετράδιο (φωτό).

Γράφει ο αιδίου Ιεροθέος:

«Εγεννήθην εις Τρεσθενά, χωρίον του Δήμου Δημητζίανης της Γόρτυνος, τον Ιούλιον του 1839, εκ γονέων ευσεβών Νικολάου και Αικατερίνης. Βαπτισθείς δε ονομάσθην Πέτρος.

Κατά το τέταρτο έτος της ηλικίας μου ήρχισα τα ιερά γράμματα από το «Σταυρέ(+) βοήθει μοι», α.β.γ. κλπ., μαθητεύομενος παρά της διδασκαλίας του χωρίου Πελαγίας, καλογραίας ούσης.

Το 10-11 έτος της ηλικίας μου, εξ αναγνώσεως ιερών βιβλίων, διηγήθη εν τη καρδιά μου ο πόθος και η επιθυμία να γίνω μοναχός. Την επιθυμίαν μου ταύτην εδήλωσα προς τους γονείς μου ζητών παρ'αυτών την ευλογίαν και την άδειαν προς τον σκοπόν τούτον. Αλλ' ο πατήρ μου το πρώτον δεν ήθελε να μοί επιτρέψη, καθ' ότι ήμην το τελευταίον τέκνον του και με ηγάπα περισσότερο των άλλων αδελφών μου, ως υιόν του γηράτου. Τελευταίον, όμως μετά 2 ή 3 έτη, βλέπων την επιμονήν μου προς τον μοναχικόν βίον, έδωκέ μοι την άδειαν, ειπών μοι τα αξιοσημείωτα ταύτα: «Παιδί μου δεν θέλω να σε εμποδίσω πλέον από τον δρόμον της επιλογής σου, ίνα μη αμαρτήσω προς τον Κύριον. Πήγαινε με την ευχήν μου και ας στερηθώ εγώ της σωματικής προστασίας σου, ίνα εύρω ψυχικήν βοήθειαν».

Λαβών ούτω την άδειαν και την ευχήν των σεβαστών μου γονέων ωδηγήθην εις την Μονήν του Μεγάλου Σπηλαίου την 12ην του μηνός Οκτωβρίου του 1853 και υπετάγην εις τον σεβάσιμον Γέροντα Ιεροθέον Πετρόπουλον, Προηγούμενον, μεμακρυσμένον συγγενή μου, του οποίου έλαβον και το όνομα, ότι το 1857 έλαβον την κουράν του μοναχού...».

Διαβάζοντας αυτό το συγκλονιστικό κείμενο διαπιστώσαμε τα εξής.

Ο μακαριστός Ιεράρχης εγεννήθη σε χρόνους δύσκολους και μάλιστα σε μια περιοχή ορεινή όπου οι άνθρωποι αγωνίζονταν για το ζην κάτω από σκληρές συνθήκες.

Όμως ποτέ δεν έχασαν την πίστη τους στον αληθινό Θεό. Αυτή η πίστη τους εστήριξε και τους εβοήθησε να μεγαλουργήσουν. Από αυτά τα κακοτράχαλα τα βουνά, αναδείχθηκαν μεγάλες προσωπικότητες της Εκκλησίας και της Πατρίδος. Αυτά τα πέτρινα «πεζούλια» ανέδειξαν τον Άγιο Εθνεομάρτυρα Γρηγόριο τον Έ, τον Εθνεγέρτη Παλαιών Πατρών Γερμανό, και τόσους άλλους Κληρικούς και Λαϊκούς, οι οποίοι έδωσαν την ζωή τους και το αίμα τους για τον Χριστό και την Ελλάδα.

«Ο πατέρας του ήτο από τα παλληκάρια του Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, του Πανουργιά και του Πλαπούτα. Επικεφαλής 30-40 συγχωριανών του είχε λάβει μέρος στις κυριώτερες μάχες του 1821: Καρύταινα, Λάλα, Τρίκορφα, Τρίπολη, Πάτρα, Δερβενάκια, Άργος...» (Αρχιμ. Ηλία Μαστρογιαννοπούλου, Ιερόθεος Μητρόπουλος, ο φωτισμένος Ιεράρχης, Επιτάλιος, Αθήναι 1993, σελ. 7).

Εντυπωσιάζει, από τις σημειώσεις του μακαριστού Ιεροθέου, η αναφορά του στην δασκάλα του, η οποία ήτο μοναχή, «καλογραία», ως χαρακτηριστικά σημειώνει. Η αναφορά αυτή είναι μια απάντηση σε όσους διάκεινται αρνητικά στον ρόλο που έπαιξε η Εκκλησία μας σε πολύ δύσκολες και σκληρές περιόδους για το Γένος μας, τότε που ούτε Σχολεία συγκροτημένα υπήρχαν, ούτε Παιδεία οργανωμένη, ούτε και δάσκαλοι. Όμως η ψυχή του Λαού έμεινε όρθια, γιατί τα Ελληνόπουλα γαλουχήθηκαν με τα νάματα της πίστεως στον Θεό και της αγάπης στην Πατρίδα. Διατηρήθηκε η γλώσσα μας, η Ορθόδοξη ταυτότητά μας, η ιδιοπροσωπία μας. Πόσα χρωστάμε στους Μοναχούς και τις Μοναχές

Το προσωπικό ημερολόγιο του αιδίου Ιεράρχου

Του Σεβ. Μητροπολίτου Πατρών κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

μας που κρατώντας το κερί και το «χτωίχι» στο χέρι ανάστησαν τις αποσταμένες του Γένους ελπίδες!

Συγκινεί επίσης, το ότι στην ηλικία των τεσσάρων ετών – ναί, των τεσσάρων ετών! – μαθαίνοντας την «Άλφα-βήτα», άρχισε την μαθητεία και στα ιερά γράμματα με την φράση «Σταυρέ(+) βοήθει μοι». Γιά κάποιον που γνωρίζει από διδακτική μέθοδο δεν είναι παράδοξο ότι ο Ιεράρχης σημειώνει το Σταυρό με το ιερό του στήμα. Υπάρχει η διδακτική αρχή: «Δίδασκε εποπτικώς». Φαίνεται καθαρά ότι η απλή καλογραία, με τις γνώσεις της εποχής εκείνης, χρησιμοποιούσε σωστή διδακτική μέθοδο, παρουσιάζοντας τον Τιμίο Σταυρό στον νεαρό Πέτρο, τις Ιερές Εικόνες και τα άλλα της Εκκλησίας μας ιερά σύμβολα. Μέσα από τέτοια κατάθεση ψυχής της «καλογραίας» Πελαγίας, η Εκκλησία του Χριστού, η Ελλάδα, η Πάτρα εκέρδισαν και απήλαυσαν ένα Ιεράρχη μέγαλο πνευματικού βεληνεκούς. Τι θα είχαν να είπουν άρα γε σήμερα όσοι υποστηρίζουν την «άβει» παιδεία και τα «άθεα» γράμματα, για να θυμηθούμε τα λόγια του μεγάλου Εθνεομάρτυρος και Εθναποστόλου Κοσμά του Αιτωλού;

Όμως η καρδιά πάλλει από συγκίνηση και η ψυχή καταλαμβάνεται από δέος, όταν αναγινώσκη κανείς τα περί του πόθου του 11/ετούς Πέτρου να γίνη μοναχός. Ποιός εφύτευσε σ' αυτή την αγνή παιδική ψυχή αυτόν τον πόθο; Εύκολα θα έδιδε κάποιος την απάντηση. Η «καλογραία»! Αλλ' όχι.

Τον πόθο αυτό σε μια παιδική ψυχή, τον τόσο ιερό πόθο, για την ολοκληρωτική αφιέρωση στον Θεό, δεν τον φυτεύει άνθρωπος, αλλ' ο ίδιος ο Θεός. Η Πελαγία δεν εδίδασκε μόνο τον Πέτρο, αλλά και τα άλλα παιδιά του χωριού. Ο Πέτρος όμως ξεχώρισε. Η Χάρις του Θεού τον είχε θαυμαστά επισκιάσει. Διαβάζοντας τα όσα σημειώνει ο αείμνηστος Προκάτοχός μου επ'αυτού. Αποκαλεί τα λόγια του πατρός του «αξιοσημείωτα», και όντως είναι. «Παιδί μου πάρε την ευχήν μου, δεν θέλω να σε εμποδίσω... ίνα μη αμαρτήσω προς Κύριον... ας στερηθώ εγώ της σωματικής προστασίας σου, ίνα εύρω ψυχικήν βοήθειαν...».

Τι υπέροχα λόγια, βγαλμένα από την ψυχή ενός αγράμματος, ταπεινού, βουνησίου ανθρώπου, ο οποίος θεολογεί με της καρδιάς του την απλότητα και την πηγαία ευσέβεια!

Τίποτα δεν είναι δικό μας. Όλα είναι δώρα του Θεού. Η ζωή μας, τα παιδιά μας, όλα τα αγαθά... είναι ευλογία του Θεού. Ο πατέρας προσφέρει με την καρδιά του στον Θεό, αντίδωρο της ουράνιας δωρεάς Του, το ίδιο το παιδί του. «Τα σα εκ των σών, σοι προσφέρωμεν Κύριε...».

Έτσι αρχίζει η θαυμαστή πορεία του Ιεροθέου για τις πνευματικές κορυφές, μια πορεία που άρχισε από το χωριό Τρεσθενά, σημερινή Μελισσόπετρα της Αρκαδίας, και κατέληξε στην μεγαλώνυμη Πάτρα.

Την πορεία αυτή θα παρακολουθήσουμε στο Β' μέρος της αναφοράς μας στην προσωπικότητα του αιδίου Ιεροθέου.

Θα σταθώ και στην αντίδραση του πατέρα, όταν επιληροφορήθη την επιθυμία του μικρού του υιού να μονάση «Το παιδί μου, θέλει να γίνη μοναχός. Το παιδί θα πάη στο Μοναστήρι. Καί είναι η απαντοχή μου. Το τελευταίο, το αγαπημένο μου παιδί...». Η πρώτη αντίδραση φαίνεται φυσιολογική. Όλοι οι γονείς κάνουν κάποια όνειρα για τα παιδιά τους. Κάποιες φορές η αντίδραση είναι μεγαλύτερη. Αλλ' ο Πέτρος επιμένει. Ο πατέρας κατανοεί. Είναι θέλημα Θεού. Γονατίζει προσεύχεται, δίδει την ευχήν του στο παιδί. Αληθώς δεν μπόρεσα να συγκρατήσω τα δάκρυά μου, διαβάζοντας τα όσα σημειώνει ο αείμνηστος Προκάτοχός μου επ'αυτού. Αποκαλεί τά λόγια του πατρός του «αξιοσημείωτα», και όντως είναι. «**Παιδί μου πάρε την ευχήν μου, δεν θέλω να σε εμποδίσω... ίνα μη αμαρτήσω προς Κύριον... ας στερηθώ εγώ της σωματικής προστασίας σου, ίνα εύρω ψυχικήν βοήθειαν...**».

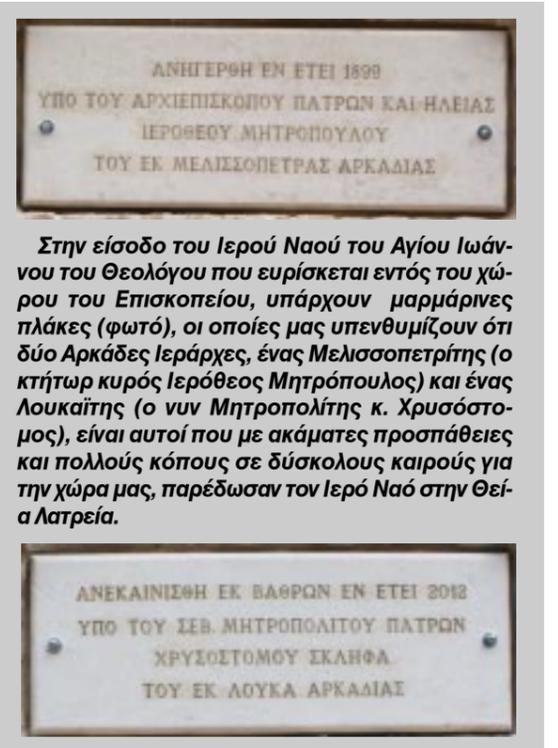
Τι υπέροχα λόγια, βγαλμένα από την ψυχή ενός αγράμματος, ταπεινού, βουνησίου ανθρώπου, ο οποίος θεολογεί με της καρδιάς του την απλότητα και την πηγαία ευσέβεια!

Τίποτα δεν είναι δικό μας. Όλα είναι δώρα του Θεού. Η ζωή μας, τα παιδιά μας, όλα τα αγαθά... είναι ευλογία του Θεού. Ο πατέρας προσφέρει με την καρδιά του στον Θεό, αντίδωρο της ουράνιας δωρεάς Του, το ίδιο το παιδί του. «**Τα σα εκ των σών, σοί προσφέρωμεν Κύριε...**».

Έτσι αρχίζει η θαυμαστή πορεία του Ιεροθέου για τις πνευματικές κορυφές, μια πορεία που άρχισε από το χωριό Τρεσθενά, σημερινή Μελισσόπετρα της Αρκαδίας, και κατέληξε στην μεγαλώνυμη Πάτρα.

Την πορεία αυτή θα παρακολουθήσουμε στο Β' μέρος της αναφοράς μας στην προσωπικότητα του αιδίου Ιεροθέου.

ΘΥΡΑΝΟΪΞΙΑ ΤΟΥ ΕΚ ΒΑΘΡΩΝ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΘΕΝΤΟΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Στις 25 Σεπτεμβρίου, παραμονή της Εορτής του Αγίου Ενδόξου Αποστόλου και Ευαγγελιστού Ιωάννου, ετελέσθησαν τα θυρανοίξια του εκ βάθρων ανακαινισθέντος Ιερού Ναού του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, του Επισκοπείου Πατρών.

Ο Ιερός Ναός ανηγέρθη το 1899 υπό του αιμνήστου Αρχιεπισκόπου Πατρών και Ηλείας Ιεροθέου του Μητροπολίτου, ο οποίος ήτο μια μεγάλη Εκκλησιαστική προσωπικότητα. Ο χρόνος, αλλά και ο σεισμός του 2008, άφησαν βαθειά τα σημάδια τους στον ιστορικό Ναό. Ο-

Εν συνεχεία ετελέσθη εν πληθούση Εκκλησία ο Μέγας Εσπερινός της Εορτής του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπο-

μως με τις ακάματες προσπάθειες και τους πολλούς κόπους του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, ο Ιερός Ναός ανακαινίσθη εκ βάθρων και παρεδόθη και πάλι στην Θεία Λατρεία προς μεγίστη χαρά του Πατριάικου Λαού.

Πλήθος ευσεβούς Λαού, συμμετείχε στις εορταστικές Εκδηλώσεις για τα Θυρανοίξια του Ναού και για την Εορτή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου.

Ο Σεβασμιώτατος μετά τον Αγιασμό, ανέφερθη στο ιστορικό του Ναού και ευχαρίστησε όλους όσους εβοήθησαν στην εργώδη αυτή προσπάθεια.

λίτου Πατρών κ.κ. Χρυσοστόμου, τη συμμετοχή πολλών Κληρικών της πόλεως των Πατρών.

Ανήμερα ετελέσθη Αρχιερατική Θεία Λειτουργία και το απόγευμα εψάλη ο μεθέορτος Εσπερινός, η Ιερά Παράκλησις προς τον Ιερό Ευαγγελιστή και ακολούθησε η λιτάνευσις της Ιεράς Εικόνας του.

* Ο Σεβασμιώτατος μετά την Θεία Λειτουργία ετέλεσε τρισάγιο στον τάφο του κτήτορος του Ιερού Ναού, Αρχιεπισκόπου Πατρών και Ηλείας κυρού Ιεροθέου, υπέρ αναπαύσεως της μακαρίας ψυχής του.

Στην Αρχιερατική Θεία Λειτουργία, τον Θείο Λόγο κήρυξε ο Αρχιμανδρίτης π. Γερβάσιος Παρακεντές, ο οποίος αναφέρθηκε στον λόγο που οι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας προσέδωσαν στον Άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο το προσωνύμιο του "ηγαπημένου μαθητού του Κυρίου μας".

Πολλά ...εν ολίγοις

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ο Σύλλογος Ιεροψαλτών Πατρών και περιχώρων "Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός", λαμβάνει την επαιτητή πρωτοβουλία να διοργανώσει στην Πάτρα σεμινάρια για τα μέλη του, με θεματολογία που άπτεται της υψηλής Τέχνης της Βυζαντινής Μουσικής. Τα μαθήματα θα ενταχθούν στο πλαίσιο σεμιναρίων με τετράμηνο ορίζοντα, αρχής γενομένης περί τα τέλη Οκτωβρίου 2012 και θα διεξαχθούν στο χώρο ενός πνευματικού κέντρου εκ των ιερών ναών της Πάτρας, για το οποίο ακριβής ανακοίνωση θα γίνει προσεχώς.

Εισηγητής στη σειρά αυτή των μαθημάτων θα είναι ο διαπρεπής καθηγητής βυζαντινής μουσικής και διδάκτωρ του Ιονίου Πανεπιστημίου κ. **Ιωάννης Αρβανίτης**. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ύλη που θα διδαχθεί έχει επιλεγεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να καλύπτει θέματα και ζητήματα της ψαλτικής τέχνης από τα βασικότερα (θεωρία και ιστορία των ήχων) έως τα ανώτερα (ρυθμός, γλωσσολογική και παλαιογραφική έρευνα), προσπαθώντας με αυτό τον τρόπο ο Σύλλογος να ικανοποιήσει απλούστερες, αλλά και βαθύτερες μουσικές αναζητήσεις των μελών του. Το κάθε μάθημα θα έχει διάρκεια 4 ωρών και θα διεξάγεται σε ένα από τα Σαββατοκύριακα εκάστου μηνός του τετραμήνου.

Τα σεμινάρια θα έχουν αυτοτέλεια ενοτήτων και το κόστος κατά μάθημα θα κυμαίνεται περί τα 20-25 ευρώ. Αυτό σημαίνει, ότι δεν υπάρχει υποχρέωση των συμμετεχόντων που θα παρακολουθήσουν για παράδειγμα την Α' ενότητα (Θεωρία & ιστορία των ήχων), να μετάσχουν αναγκαστικά και στην Β' ενότητα (Θεωρία & πράξη του ρυθμού των εκκλησιαστικών μελών).

Ακολουθεί η θεματολογία των σεμιναρίων

1. ΘΕΩΡΙΑ & ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΗΧΩΝ

"Σκοπός σεμιναρίου"

Το σεμινάριο στοχεύει να ορίσει και περιγράψει τις έννοιες του ήχου, της οκτωηχίας, αλλά και της πολυηχίας, μέσα από μια συγχρονική ματιά, αλλά και μέσα από την ιστορική μελέτη και έρευνα, να δώσει και να περιγράψει την ιστορία του συστήματος των ήχων και καθενός ήχου ξεχωριστά, φτάνοντας έτσι σε μια πληρέστερη και βαθύτερα θεμελιωμένη θεωρία των ήχων, η οποία μπορεί να λύσει πολλά ζητήματα που αφορούν την σημερινή μορφή των μελών. Στοχεύει δηλαδή όχι μόνο στο να περιγράψει, αλλά και στο να εξηγήσει, κατά το δυνατόν, την ποικιλομορφία του σημερινού συστήματος των ήχων.

"Ενδεικτικές ενότητες"

- Ορισμοί της έννοιας του ήχου. Η έννοια της λέξης «ήχος» στα παλαιά θεωρητικά.
- Η έννοια και οι απαρχές της οκτωηχίας. Είδη οκτωηχίας.
- Περί των γενών και ειδών του μέλους και των μελωδικών χαρακτηριστικών τους.
- Η μορφή των ήχων στα παλαιά μέλη. Οι μαρτυρίες των ήχων στα παλαιά μουσικά κείμενα. Τα απηχήματα των ήχων.
- Ιστορική εξέλιξη των καθέκαστα ήχων. Το ζήτημα των χρωματικών ήχων. Περί «επεισάκτων» μελών.
- Η ιεράρχηση των ήχων της «πολυηχίας». Κλαδικό, αυτοτελείς ήχοι. Η οκτωηχία ως «ανοικτό» σύστημα. Σχέ-

* Το ετήσιο ημερολόγιο τσέπης που θα κυκλοφορήσει η Ιερά Μητρόπολις Πατρών για το 2013, είναι αφιερωμένο εις την Ιερά Μονή Παναγίας της Γηροκομπίσσης. Αναμένεται να κυκλοφορηθεί κατά την διάρκεια των "Πρωτοκλητείων".

Παραδοσιακό Εστιατόριο

"ΚΡΗΝΗ"

- * Μεγάλη ποικιλία σπιτικών φαγητών
- * Σπεσιαλιτέ σπιτικές πίτες
- * Νηστίσιμα
- * Τρόφιμα και σε πακέτο

Παντοκράτορος 57

Ανοικτά μεσημέρι - βράδυ

Τηλ.: 2610/621.147 - άνω Πόλη ΠΑΤΡΑ

ση του συστήματος των ήχων με το σύστημα των μακαμίων.

- Διαστήματα- Τί εκπροσωπούν οι κλίμακες.

2. Η ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ Η ΠΡΑΞΗ ΤΟΥ ΡΥΘΜΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ, ΤΗΝ ΨΥΧΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

"Σκοπός σεμιναρίου"

Το σεμινάριο στοχεύει, μέσα από μια διαχρονική και συγχρονική μελέτη και περιγραφή:

- να δείξει την ύπαρξη ρυθμού στα εκκλησιαστικά μέλη,
- να περιγράψει την ακριβή έννοια και μορφή του στα διάφορα γένη και είδη μελοποιίας,
- να δώσει τους τρόπους της χειρονομικής κατάδειξής του, συμβάλλοντας έτσι και σε μια διδασκαλία διεύθυνσης Βυζαντινού χορού,
- να διαλύσει παρεξηγήσεις και συγχύσεις όρων,
- να δώσει απάντηση στο ζήτημα της μετρικής μορφής της μνογραφίας,
- να λύσει απορίες.

"Αντικείμενο διδασκαλίας - Ενδεικτικές ενότητες"

α. Η θεωρία του ρυθμού

Ιστορία του ζητήματος του ρυθμού.

Πώς πρέπει να αντιμετωπιστεί το ζήτημα του ρυθμού των σημερινών εκκλησιαστικών μελών (ανάγκη παλαιογραφικής έρευνας).

Σε ποιά ζητήματα πρέπει να απαντήσει μια πλήρης ρυθμική θεωρία.

Στοιχεία της ψυχοακουστικής θεωρίας του ρυθμού.

Ρυθμός στη γλώσσα, την ποίηση, την μνογραφία.

Η σύντομη εξήγηση και ρυθμός των παλαιών στιχηρών και ειρμών, ως πρώτο βήμα προς μια συγκεκριμένη ρυθμική θεωρία των σημερινών μελών.

Παρατηρήσεις πάνω στην παλαιά σημειογραφία και την διάρκεια των συλλαβών των σημερινών μελών.

Δομική σχέση παλαιών και σημερινών μελών.

Συμπεράσματα.

Περιγραφή του ρυθμού των σημερινών μελών (συντόμων, αργοσυντόμων και αργών, κατά είδη και γένη μελοποιίας)

β. Η πράξη του ρυθμού

Διαχωρισμός ύπαρξης ρυθμού και χειρονομικής κατάδειξής του.

Ρυθμική χειρονομία («μονόσημος», απλός, συνεπτυγ-

ΣΠΑΝΙΑ ΦΩΤΟ. Ο ΧΙΤΛΕΡ ΧΑΙΡΕΤΑΕΙ ΤΟΝ ΣΠΥΡΟ ΛΟΥΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ ΤΟ 1936. ΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΛΛΗΝΑ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗ ΣΤΟΝ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΟΣ ΤΟΥ 1896.

- Ευχαριστούμε τον π. Περικλή Ρίπιση για την αποστολή της εν λόγω φωτο.

ΕΛΤΙΑΒΕΤ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ

ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΓΑΜΩΝ - ΒΑΠΤΗΣΕΩΝ

ΨΗΦΙΑΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΦΙΛΜ

ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΡΙΟ

Αθηνών 3

2610 994444, 2610 911300

www.anthopoulosphotos.gr

ΚΟΡΙΝΘΟΥ 239, ΠΑΤΡΑ, ΤΗΛ.: 2610 276 415 / 278 944

μένος χρόνος, χρήση τους, τρόποι κίνησης του χεριού). «Ανισόχρονες» εκτελέσεις του ρυθμού («διπλούς» χρόνος, «τρίσημος» κλπ).

Ρυθμική μελέτη (υμνογραφικώς και μουσικώς) συγκριμένων μελών, χωρισμός τους σε πόδες, χειρονομία τους με διαφόρους τρόπους.

* Τηλέφωνο επικοινωνίας - πληροφορίες: 6946 000699, κ. **Τζουραμάνης Κυριάκος**, μέλος Δ.Σ. Συλλόγου Ιεροψαλτών Πάτρας.

Του Πρωτοψάλτου **Χαράλαμπος Κουέση** (Θεολόγου - Λογιστού)

Ο "ΛΥΧΝΟΣ" στα Κύθηρα

Η μεγαλύτερη μονή των Κυθέρων, ευρίσκεται στην περιοχή των Μυρτιδίων στα δυτικά του νησιού Κηθύρων και είναι χτισμένη σε ένα φυσικό βραχώδες ανοίγμα, ανάμεσα από πάρα πολλές πολλές μωρτιές! Η εικόνα της Παναγίας της Μυρτιδιωτίσσης είναι το πολυτιμότερο κειμήλιο του νησιού και η απανταχού προστάτιδα των Κυθηρίων.

Η Μυρτιδιώτισσα **γιορτάζει στις 24 Σεπτεμβρίου**, ημερομηνία ευρέσεως της εικόνας.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθέρων και Αντικυθέρων κ. **Σεραφείμ**, επικοινωνώντας με τον Σεβασμιώτατο Πατρών και προσκάλεσε τον τηλεοπτικό σταθμό "Λύχνο" με σκοπό να καλύψει τις διήμερες θρησκευτικές εκδηλώσεις.

Ο Σεβασμιώτατος έκανε αμέσως αποδεκτό το αίτημα του **αγίου Κυθέρων** και ο Δ/ντής των Μ.Μ.Ε. της τοπικής μας Εκκλησίας Αρχιμανδρίτης π. **Χρυσάνθος Στελλάτος** απέστειλλε συνεργείο με επικεφαλής την Πρεσβυτέρα **Ευγενία Σερέτη - Πατσού** (φωτό), το περ. Σάββατο 22/9.

Αναπλαστική Σχολή Πατρών

Αύριο Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου 2012 και ώρα 7.00 μ.μ. θα τελεσθεί εις την Αναπλαστική Σχολή Πατρών (Ιωνίας 47), Αγιασμός, εν όψει της νέας Κατηχητικής περιόδου. Θα ομιλήσει ο Αρχιμανδρίτης π. Γερβάσιος Παρασκευόπουλος.

Στου Οσίου Λουκά το μοναστήρι γράφει ο Άγγελος Σικελιανός...Εδώ και πλέον 1050 χρόνια η απaráμιλλης ομορφιάς και βυζαντινής τεχνοτροπίας Μονή δεσπόζει στην περιοχή της Βοιωτίας(Στείριον-Αντίκυρα)Αποτελεί το κόσμημα και το στήριγμα των πιστών. ΑΣΗΜΙΝΑ ΖΑΝΙΑ - ΤΣΙΜΑΡΑ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΕΡΟΣΑΛΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ
«ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ»

Δίκαιος Έπαινος

Το Σάββατο 11 Αυγούστου 2012, ένας μεγάλος Πρωτοψάλτης και Διδάσκαλος της ψαλτικής τέχνης ο αοίδιμος Αρχών Πρωτοψάλτης της Αγιοτάτης Αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως Αθανάσιος Καραμάνης, ολοκλήρωσε την επίγεια ζωή του και πλήρης ημερών εισήλθε στην αιωνιότητα. Η είδηση του θανάτου του διαδόθηκε γρήγορα σε όλα τα μέρη της Ελλάδος, όπου ο αείμνηστος Πρωτοψάλτης είχε μαθητές, φίλους, γνωστούς και άγνωστους θιασώτες του έργου του και της προσωπικότητάς του.

Αναλογιζόμενος κανείς τη πορεία του, αναρωτιέται τι ήταν εκείνο που τον κατέστησε σεβαστό και αποδεκτό από το σύνολο των ψαλτών και των φίλων της εκκλησιαστικής μας μουσικής; Ποιο ήταν εκείνο το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του, που κάνει όλους να μιλάνε με σεβασμό και δέος για την προσφορά του, ανεξαρτήτως των υποκειμενικών προτιμήσεων και αξιολογήσεων που μπορεί να έχει ο καθένας για τον τρόπο του ψάλλειν του Αθ. Καραμάνη. Η εμβριθής γνώση της Βυζ. Μουσικής, το ηχώχρωμα της φωνής του σε συνδυασμό με το ψαλτικό του ύφος, το ήθος και η αξιοπρέπεια του ανδρός, μα πάνω από όλα η αγάπη και το πάθος του για τη ψαλτική τέχνη, τον κατέστησαν στη συνείδηση του ψαλτικού κόσμου ως έναν εκ των μεγίστων διδασκάλων και πρωτοψαλτών του 20^{ου} αιώνα.

Τα φυσικά χαρίσματα και γνωρίσματα που ο Θεός παρέχει, δεν είναι ικανά από μόνα τους να αφήσουν έργο με τέτοια ποιότητα και βάθος, το οποίο να επηρεάσει γενιές ψαλτών και να αφήσει έντονο το στίγμα του στη νεότερη ιστορία του ιερού αναλογίου. Απαιτείται η προσωπική αποδοχή και λειτουργία των προσωπικών ταλέντων με πνεύμα πίστεως, αγάπης, θυσίας και διακονίας, στοιχεία τα οποία είχε ο αείμνηστος στη ζωή του.

Άλλωστε στο χρόνο και την ιστορία αντέχει μόνο ότι είναι αποτέλεσμα πολυχρόνιου, επίπονου, υπεύθυνου και σοβαρού αγώνα για τη ουσιαστική γνώση του αντικειμένου που υπηρετεί κάθε άνθρωπος. Μόνο με αυτό τον τρόπο ο φορέας της τέχνης μπορεί με αγάπη και εμπνευση να καταστήσει κοινωνούς της μουσικής μας κληρονομιάς και άλλους ανθρώπους που προ-

Το Σάββατο 22 Σεπτεμβρίου 2012, εις τον Μητροπολιτικό Ιερό Ναό Αγ. Γρηγορίου του Παλαμά Θεσσαλονίκης τελέσθηκε το 40^ηήμερο μνημόσυνο του αειμνήστου Πρωτοψάλτου του Ναού, Αθανασίου Καραμάνη.

σέρχονται με ζήλο να μάθουν τη Βυζαντινή Μουσική. Όπως κάθε τέχνη έτσι και η ψαλτική, έχει ανάγκη από ανθρώπους που θα την υπηρετήσουν και δε θα τη χρησιμοποιήσουν για ιδιοτελείς σκοπούς, αλλά θα τη δουν πρωτίστως ως λειτουργική τέχνη που βοηθάει τον πιστό να προσεύχεται και να λατρεύει το Τριαδικό Θεό.

Ο αοίδιμος **Αθανάσιος Καραμάνης** υπηρέτησε με ιερό ζήλο και αυταπάρνηση τη Βυζ. Μουσική και ήδη έχει καταγραφεί ως ένας σημαντικός κρίκος στη μακραίωνη ιστορική αλυσίδα των πρωτοψαλτών και διδασκάλων της Βυζ. Μουσικής. Το έργο του και η προσφορά του μιλούν από μόνα τους για την αξία του Πρωτοψάλτη, του μουσικού και του ανθρώπου **Αθανασίου Καραμάνη**.

Κατάφερε να έχει μαθητές πολλούς Πρωτοψάλτες και Λαμπαδαριούς σε όλη την Ελληνική επικράτεια, μεταξύ των οποίων και εκ των αρίστων μαθητών του είναι ο Πρωτοψάλτης **κ. Αθανάσιος Παπαναγιώτου**, ο οποίος κόσμησε το δεξιά αναλόγιο του Ιερού Ναού Αγ. Ανδρέου Πατρών για 48 συναπτά έτη. Επιπλέον ο Καραμάνης υπήρξε όπως είπαμε πιστός υπηρέτης του ιερού αναλογίου, καλλίφωνος Πρωτοψάλτης και μεγάλος χοράρχης. Του οφείλουμε τα μέγιστα γιατί είχε το ιδιαίτερο χάρισμα να αποδίδει με ακρίβεια τα διαστήματα των ήχων και των κλάδων αυτών, καθιστώντας κοινωνούς της προφορικής παράδοσης όχι μόνο τους μαθητές του, αλλά και τους νεότερους ψάλτες που τον άκουσαν και μαθήτευσαν με έναν διαφορετικό τρόπο κοντά του. Έψαλλε σε διάφορους ναούς της Ελλάδος προσκεκλημένος σε διάφορες ιερές πανηγύρεις μεταδίδοντας το πάθος, την τέχνη και το ηγεμονικό του ύφος στους φίλους της Βυζ. Μουσικής.

Επιπρόσθετα άφησε πίσω του ένα τεράστιο συγγραφικό έργο το οποίο έγινε ένα πολύτιμο εργαλείο για τους ψάλτες για μισό περίπου αιώνα. Ποίος δεν έψαλλε χερουβικό, ή δοξαστικό, ή τα λειτουργικά του Καραμάνη; Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειώσουμε, ότι με το συγγραφικό του έργο διέσωσε το ψαλτικό ύφος καταγράφοντας τις διάφορες ποικιλματικές και φωνητικές ανάλυσεις των μουσικών θέσεων έτσι όπως τις παρέδωσε η προφορική παράδοση στις νεότερες γενιές. Αυτή η προσπάθεια του είχε ως αποτέλεσμα να αναδείξει μια πιο αναλυτική μορφή μουσικής γραφής με σκοπό την απόδοση των ψαλτικών αναλύσεων.

Μετά από όλα αυτά απομένει στους νεότερους ψάλτες, διδασκάλους μουσικολόγους και ερευνητές της ψαλτικής τέχνης να χρησιμοποιήσουν γόνιμα ότι μας άφησε ως παρακαταθήκη ο αείμνηστος πρωτοψάλτης, έτσι ώστε η κληρονομιά του παρελθόντος να γίνει δημιουργικό παρόν με προοπτική ένα ελπιδοφόρο.

Ως Διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου Ιεροσαλτών Πατρών και περιχώρων «Ιωάννης ο Δαμασκηνός» και εκφράζοντας τα συναισθήματα των συναδέλφων, ευχόμαστε και προσευχόμαστε ο Κύριος να τον αναπαύει μετά Δικαίων και Άγιων, και να υμνεί την δόξα του εν Τριάδι δοξαζομένου Θεού ημών εις αιώνων αιώνων.

Εκ του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΣΑΚΑΛΗΣ
Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Β' Λκ 6,31-36

Η έννοια της αληθινής αγάπης

Η λέξη αγάπη είναι αυτή που συγκλονίζει κάθε άνθρωπο περισσότερο απ' όλα. Όταν μάλιστα η αγάπη δεν είναι μόνο λέξη αλλά και πραγματικότητα, τότε, λέει ο απόστολος Παύλος, είναι ανώτερη και από την πίστη και την ελπίδα. Ο δε ευαγγελιστής Ιωάννης με το «Ο Θεός είναι αγάπη» (Α' Ιω 4,8? 16) μας αποκαλύπτει ότι η αγάπη είναι **συστατικό του Θεού, ουσία του.**

Ανάλυση αυτής της αγάπης γίνεται στην περικοπή μας. Πριν όμως να δούμε τι μας λέει αυτή αυτή, κρίνεται σκόπιμο να δούμε την προέλευση και τη χρήση αυτής της λέξεως.

Μια ματιά στα λεξικά μας πληροφορεί ότι η λέξη αγάπη είναι άγνωστη τόσο σαν έννοια όσο και σαν πραγματικότητα στον πριν από το Χριστό εθνικό κόσμο. Είναι εντελώς άγνωστη και στους Έλληνες και στους Λατίνους συγγραφείς. Είναι λέξη ανεξακριβωτής ετυμολογικής προελεύσεως, που απαντάται μόνο στην Παλαιά και Καινή Διαθήκη, και φυσικά στους σχολιαστές του λόγου του Θεού. Στην Καινή Διαθήκη απαντάται 117 φορές, εκ των οποίων στον ευαγγελιστή Ιωάννη, το μαθητή της αγάπης, 26 φορές.

Το εγκώμιο της αγάπης το έγραψε ο απόστολος Παύλος στην Α' Επιστολή του προς Κορινθίους, (13,1-13), που αρχίζει: «Εάν ταις γλώσσαις των ανθρώπων λαλώ...», και τελειώνει: «**Νυνί δε μένει πίστις ελπίς αγάπη, τα τρία ταύτα, μεϊζων δε τούτων η αγάπη.**» Πολλοί μελετητές των Γραφών αυτή την περικοπή την έχουν μάθει απ' έξω σαν ποίημα από εκτίμηση του πνευματικού της ύψους.

Ένας άλλος ύμνος της αγάπης βρίσκεται στην πρώτη Καθολική Επιστολή του Ιωάννου (4,7-18). Σ' αυτόν τον ύμνο συναντάται το κλασικό: «**Ο Θεός είναι αγάπη.**» Ένας άλλος, **πάλι του ευαγγελιστού Ιωάννου, που διακηρύττει την αγάπη του Θεού για τον άνθρωπο, είναι αυτός που λέει:** «**Τόσο πολύ αγάπησε ο Θεός τον άνθρωπο, ώστε έδωσε το μονάκριβο Γιο του, για να έχει ζωή αιώνια ο καθένας που πιστεύει σ' αυτόν.**» (Ιω 3,16).

Αναφέρω και μερικές άλλες εκκλησιαστικές και καθοριστικές εκφράσεις της Καινής Διαθήκης σχετικά με την αγάπη. «**Απ' αυτό θα καταλάβουν όλοι ότι είστε δικόι μου μαθηταί, εάν έχετε αγάπη μεταξύ σας.**» (Ιω 15,13). «**Μείνετε στην αγάπη τη δική μου.**» (Ιω 15,9). «**Μεγαλύτερη αγάπη από το Χριστό δεν έχει κανένας.**» (Ιω 15,13). Κανένας δεν μπορεί να με χωρίσει από την αγάπη του Χριστού (Ρω 8,39). «**Η αγάπη (των πιστών) δεν περιέχει υποκρισία.**» (Ρω 12,19). «**Η αγάπη δεν κάνει κακό στον πλησίον.**» (Ρω 13,10). «**Η αγάπη είναι η τήρηση όλου του νόμου.**» (Ρω 13,10). «**Η αγάπη οικοδομεί..., μακροθυμεί, δεν ζηλεύει, δεν αλα-**

ζονεύεται, δεν χάνει την αξία της» (Α' Κο 13,8, 13,4, 8). «**Να επιδιώκετε την αγάπη.**» (Α' Κο 14,1). «**Η αγάπη είναι ο πρώτος καρπός του Αγίου Πνεύματος στη ζωή του πιστού.**» (Γα 5,22). «**Να ζείτε με αγάπη.**» (Εφ 5,2). «**Η τέλεια αγάπη διώχνει κάθε φόβο.**» (Α' Ιω 4,18).

Απ' αυτές τις φράσεις καταλαβαίνει κανείς και ποιά είναι η σημασία της λέξεως αυτής. Δεν είναι ένα απλό και φευγαλέο συναίσθημα, αλλά η θυσία που κάνει κανείς για τον άλλο. Όπως ο σταυρός είναι απόδειξη της αληθινής αγάπης του Χριστού για τον άνθρω-

πο, έτσι και η αληθινή αγάπη του καθενός μας για το συνάνθρωπο είναι θυσία. «**Δεν μπορεί να λείπει κανείς ότι αγαπά το Θεό, αν δεν αγαπά το συνάνθρωπο.**», τονίζει ο ευαγγελιστής της αγάπης (Α' Ιω 4,20-21).

Ιδιαίτερης προσοχής αξίζει η συμβουλή του αποστόλου Παύλου, σύμφωνα με την οποία η αγάπη μας για το συνάνθρωπο πρέπει να είναι χωρίς υποκρισία. Γιατί αγάπη με υποκρισία δεν μπορεί να είναι αγάπη. Εμφανίζεται με το πρόσχημα της αγάπης αλλά είναι απάτη, ψευτιά, διαφθορά.

Τέτοια υποκριτική αγάπη έχουν όλοι όσοι αστόχησαν στην αληθινή πίστη και αγάπη και έπεσαν σε συστήματα πλάνης και αιρέσεως. Απάτη ο νικολαιτισμός, απάτη ο ηθονοθηρισμός-νεονικαιτισμός, απάτη ο παπισμός, απάτη ο προτεσταντισμός, απάτη ο χιλιαισμός, απάτη ο οικουμενισμός, απάτη ο ευσεβισμός, απάτη ο κοσμοκρατορισμός, απάτη ο μαρξισμός, απάτη ο πνευματισμός, απάτη ο μασονισμός, απάτη ο επιστημονισμός, απάτη ο φεμινισμός, απάτη ο γυμνισμός.

Ας δούμε τώρα πώς θέλει την αγάπη και ο Κύριος στην περικοπή μας.

«**Όπως θέλετε, λέει, να κάνουν σε σας οι άνθρωποι, έτσι να κάνετε και σεις σ' αυτούς.**»

Καλό θέλετε να σας κάνουν; Καλό να κάνετε. Κακό δεν θέλετε; Κακό να μην κάνετε.

«**Εάν αγαπάτε μόνο εκείνους που σας αγαπούν. Αν κάνετε το καλό μόνο σ' αυτούς που σας κάνουν το καλό. Αν δανείζετε σ' αυτούς που θα σας τα επιστρέψουν, ποιά αμοιβή περιμένετε από το Θεό; Αυτά τα κάνουν και οι μη Χριστιανοί, που αγαπούν αυτούς που τους αγαπούν, και δανείζουν για να τα πάρουν πίσω.**»

Εγώ σας συνιστώ ν' αγαπάτε τους εχθρούς σας, να κάνετε το καλό, και να δανείζετε χωρίς να περιμένετε ανταπόδοση. Τότε η αμοιβή σας θα είναι μεγάλη, και θα γίνετε παιδιά του Υψίστου, διότι αυτός πράγματι είναι ευεργετικός και στους αχαριστούς και στους πονηρούς. Να είστε σπλαχνικοί όπως και ο Πατέρας σας είναι σπλαχνικός.

Με φίλτρο τα παραπάνω, ας φιλτράρουμε, αγαπητοί μου, την αγάπη μας, και ας επιδιώξουμε την εξαγνιστή της κατά τις υποδείξεις του Κυρίου.

ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Την Δευτέρα 1^η Οκτωβρίου 2012 και ώρα 19.30 μ.μ. θα τελεσθεί ο αγιασμός και η έναρξη των μαθημάτων στη Σχολή Βυζαντινής Αγιογραφίας και Ζωγραφικής.

Τη χρονιά αυτή θα διδαχθούν οι σπουδαστές θα διδαχθούν, ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ, ΚΡΗΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΠΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ, ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΑΙΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Ειδικά δια τα μικρά παιδιά Γυμνασίου και Δημοτικού θα λειτουργήσει και φέτος το παιδικό τμήμα ζωγραφικής κάθε Παρασκευή 16.00-18.00.

Οι εγγραφές θα γίνουν από 20-30 Σεπτεμβρίου. Δια περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε εις τα Γραφεία της Ιεράς Μητροπόλεως τις εργάσιμες ημέρες και ώρες. Τηλ . 2691021777 . Υπεύθυνος π. Ιωακείμ Βενιανάκης.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

1. Στο σημερινό μου κήρυγμα, αδελφοί χριστιανοί, θα σας μιλήσω για το Μυστήριο του γάμου. Πρέπει να τιμάμε τον γάμο, γιατί από το γάμο προήλθαμε όλοι. Δεν ήρθαμε στη γη ουρανοκατέβατοι ούτε κοπήκαμε από τον βράχο, αλλά όλοι προήλθαμε από έναν πατέρα και από μία μητέρα. Αυτός είναι ο τρόπος που καθόρισε ο Θεός να ερχόμαστε στον κόσμο, και γι' αυτό ξαναλέγω ότι πρέπει να τιμάμε τον γάμο ως Μυστήριο ιερό, που ευλογεί η Εκκλησία μας. Όπως το ξέρουμε από την Αγία Γραφή, για να γίνει η γυναίκα έκοψε ο Θεός την πλευρά του Αδάμ και διέπλασε έπειτα αυτήν σε γυναίκα. Άρα ο άνδρας δεν είναι ολόκληρος, γιατί του λείπει η πλευρά. Και η γυναίκα πάλι δεν είναι ολόκληρη, γιατί της λείπει το υπόλοιπο σώμα. Άνδρας και γυναίκα είναι ημίτονα. Αυτά τα δύο με τον γάμο συμπληρώνονται και ολοκληρώνονται.

2. Μεταξύ των δύο φύλων, του άνδρα και της γυναίκας, υπάρχει έλξη. Αυτή η έλξη είναι φυσική. Γιατί η γυναίκα έλκεται σ' αυτό από το οποίο κόπηκε, δηλαδή τον άνδρα. Και ο άνδρας πάλι έλκεται σ' αυτό το οποίο του κόπηκε, στην πλευρά του δηλαδή, που έγινε γυναίκα. Αυτή την φυσική έλξη δεν την παραβλέπει η Εκκλησία και γι' αυτό ευλογεί με ιερή Ακολουθία την αγάπη του νέου και της νέας, που θέλουν να ενωθούν και να κάνουν οικογένεια. Η Ακολουθία αυτή δεν είναι μία απλή προσευχή, αλλά είναι Μυστήριο, που αρχίζει μάλιστα με το «**Ευλογημένη η Βασιλεία**», όπως αρχίζει η Θεία Λειτουργία.

Αλλά γιατί η Εκκλησία, για την σύναψη του άνδρα και της γυναίκας να συγκροτήσουν οικογένεια, γιατί καθόρισε να τελείται Μυστήριο και όχι μία απλή προσευχή; Το θέμα κρύβει ένα βαθύ νόημα. Ακούστε, αδελφοί: Λέγουν οι άγιοι Πατέρες ότι, αν δεν αμάρταναν οι πρωτόπλαστοι, θα πολλαπλασιάζονταν μεν, αλλά αγνά και εντελώς καθαρά, χωρίς καμία σαρκικότητα, γιατί δεν γνώριζαν καθόλου την αμαρτία. Με την πτώση όμως, με την αμαρτία δηλαδή των πρωτοπλάστων, μαζί με τα άλλα πάθη, ήρθε η σαρκικότητα του άνδρα προς την γυναίκα και της γυναίκας προς τον άνδρα. Αυτή η σαρκικότητα δεν είναι παραδείσια, αλλά είναι πτωτική. Και η Εκκλησία σκοπό έχει τα πτωτικά να τα κάνει παραδείσια. Έτσι και στην περίπτωση μας, που έρχονται ο νέος και η νέα στην Εκκλησία και δηλώνουν την αγάπη τους, για να κάνουν οικογένεια.

Η αγάπη τους αυτή, όσο καλή και συμπαθής κι αν είναι, όμως έχει μέσα της σαρκικότητα, σαν πτωτικό που είναι και οι δύο. Δεν είναι η παραδείσια αγάπη. Γι' αυτό και η Εκκλησία εύχεται γι' αυτούς, «**του δοθήναι αγάπην τελείαν**», όπως λέγει μία δέηση. Να τους δοθεί δηλαδή, όσον είναι δυνατόν, η παραδείσια, η καθαρή αγάπη. Γι' αυτό και τελεί στους νεονύμφους όχι απλώς μία προσευχή, αλλά Μυστήριο. Και με το Μυστήριο αυτό προσεύχεται η Εκκλησία να έρθει σ' αυτούς η Χάρη του Αγίου Πνεύματος, για να αγγιστούν, όσο το δυνατόν, ώστε η ένωσή τους να είναι αγαπητική μεν και απολαυστική, αλλά όχι ωμή σαρκική, όχι ακολασία, αλλά ένωση καθαρή. Γιατί οι άγιοι Πατέρες ομιλούν για παρθενία και στον γάμο. «**Τίμιος ο γάμος και η κοίτη αμιάντος**!» Έτσι είναι. «**Ο γάμος δεν δίνει εισιτήριο ακολασίας**!», έλεγε ο Δεσπότης της Φλώρινας, ο πατήρ Αυγουστίνος.

3. Οι πράξεις στο Μυστήριο του γάμου, αγαπητοί, είναι συμβολικές και κρύβουν μεγάλο νόημα για την καλή ζωή του ανδρικού. Για παράδειγμα: (α) Στην αρχή γίνεται η ανταλλαγή των δακτυλιδιών. Αυτό σημαίνει ότι ο ένας «παίρνει» τον άλλον, ότι δέχεται και σηκώνει τον άλλον, με τα προτερήματά του αλλά και με τα ελαττώματά του. (β) Ακόμη βλέπουμε τους νεονύμφους να κρατεί ο ένας το χέρι του άλλου, χωρίς να επιτρέπεται να λύσουν τα χέρια τους. Ούτε για να κάνουν τον Σταυρό τους δεν επιτρέπεται να λύσουν τα χέρια τους. Αυτή η στάση τους είναι ένα όρκος, που δίνουν ενώπιον των εικονισμάτων και ενώπιον όλου του λαού, ότι θα είναι έτσι ενωμένοι αγαπητικά σε όλη τους τη ζωή. (γ) Άλλη συμβολική πράξη της Ακολουθίας του γάμου είναι ότι οι νεόνυμφοι πίνουν κρασί από το ίδιο ποτήρι. Στην αρχή, όταν η Ακολουθία του γάμου γινόταν μαζί με την Θεία Λειτουργία, το ποτήρι αυτό ήταν το Άγιο Ποτήρι και κοινωνούσαν οι νεόνυμφοι. Όταν όμως χωρίστηκε ο γάμος από την

Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ.κ. Ιερεμία

Θεία Λειτουργία, το κοινό ποτήρι απέκτησε συμβολική έννοια και σημαίνει γενικά την οικογενειακή ζωή. Όλα τα προβλήματα της οικογενειακής ζωής, όλα-όλα, θα τα γεύονται και θα τα «φορτώνονται» και οι δύο μαζί. Όχι η γυναίκα να κλαίει στην κουζίνα για τα προβλήματα της οικογένειας και ο άνδρας να παίζει τράπουλα στο καφενείο, ούτε πάλι ο άνδρας να αγωνιά για τα προβλήματα και η γυναίκα να έχει το μυαλό της στα στολίδια και στα κομωτήρια, αλλά και οι δύο μαζί να σκέπτονται και να αγωνιούν για τα προβλήματα της οικογένειας. (δ) Στο Μυστήριο του γάμου βλέπουμε τον ιερέα να παίρνει τους νεονύμφους και να κυκλώνει με αυτούς το τραπέζι τρεις φορές, ψάλλοντας το «**Ησαΐα χόρευε...**» και άλλα δύο τροπάρια. Το τραπέζι αυτό έχει θέση Αγίας Τράπεζας, γι' αυτό και πάνω σ' αυτό βάζουμε το Άγιο Ευαγγέλιο. Ο κύκλος γύρω από την Αγία Τράπεζα, τρεις φορές μάλιστα, σημαίνει την αιωνιότητα, γιατί το σχήμα του κύκλου δεν έχει ούτε αρχή ούτε τέλος. Με τον κυκλικό, λοιπόν, αυτό χορό των νεονύμφων, η Εκκλησία εύχεται σ' αυτούς να είναι μαζί αιώνια, όχι μόνο σ' αυτήν την ζωή, αλλά και στην αιωνιότητα, στην Βασιλεία του Θεού.

4. Έχει ολόκληρη θεολογία ο γάμος, αδελφοί χριστιανοί, και την θεολογία αυτή πρέπει να την μάθουν τα νέα τα παιδιά, για να κάνουν σωστή οικογένεια. Μη έχοντας περιθώριο να πω περισσότερα λέγω ότι χρειάζεται προετοιμασία των νέων παιδιών για έναν καλό και ευτυχισμένο γάμο. Και η καλύτερη προετοιμασία είναι η προσευχή στην Παναγία. Το κακό όμως είναι ότι η κοπέλλα σήμερα για να παντρευτεί δεν πάει στην Παναγία, για να Την παρακαλέσει να της δώσει ένα χριστιανό παλικάρι, που της ανάβει κεριά, αλλά πάει στην κομωτήρια, πάει στην μανικουρίστρια, πάει στην «φιασιδότρια» για να της φτιάξει το πρόσωπο και έννοια σου, κοπέλλα μου, μετά!... Ω! Ας αναλάβουμε εμείς να προσευχόμαστε για τα νέα παιδιά, να κάνουν μια καλή οικογένεια, οικογένεια με ομόνοια και αγάπη. Γιατί το βλέπουμε και το ακούμε σήμερα ότι η οικογένεια δεν πάει καθόλου καλά. Τί λείπει; Λείπει ο Χριστός και η Παναγία από τους σημερινούς γάμους. Ενώ στον γάμο εκείνο της Κανά, στον οποίο το νερό έγινε γλυκό κρασί ήταν καλεσμένοι και ο Χριστός και η Παναγία.

Η ελληνική λαλιά

Σε μία περίοδο κρίσεως, επικρίσεως και κατακρίσεως, πτώσεων, καταπτώσεων, επιπτώσεων και εκπτώσεων, ζάλης, παραζάλης, πάλης κι αιθάλης πάσχει η μοναδική λαλιά μας, η εγγύρια πλούσια γλώσσα. Μαζί της μπορείς να πεις και να εκφράσεις τα πιο δύσκολα, τα πιο κούφια, τα πιο υψηλά. Όπως λέει ποιητής Οδυσσεάς Ελύτης, η ελληνική γλώσσα είναι η πιο παλιά και η πιο πλούσια του κόσμου.

Στα ελληνικά μπορείς να εκφράσεις τα πιο λεπτά, τα πιο τέλεια νοήματα της θεολογίας, της φιλοσοφίας, της ποιήσεως. Να αποδώσεις ιδέες, στοχασμούς, σκέψεις, έννοιες, μεγάλες, ευγενικές, ιερές και ωραίες. Η ελληνική γλώσσα εκφράζει περίτεχνα το μεράκι, τον καημό, τον πόθο του τεχνίτη, του καλλιτέχνη, του ήρωα, του αγίου. Συντίθεται η αρχοντιά και η ταπεινότητα, η μεγαλοπρέπεια και η σεμνότητα, η φιλοκαλία. Η χαρμολύπη, η νηφαλιότητα, ο γλυκασμός και η λύτρωση. Δεν είναι εφάμαρτη υπερηφάνεια η αγάπη της γλώσσας μας, της πατρίδος μας, της πονεμένης και προδομένης. Προδόθηκε και η γλώσσα από συνεχείς ξενικούς όρους, που δυστυχώς καθιερώνονται στα παιδιά. Το ύδωρ, ο άρτος, ο ουρανός και η θάλασσα ονομάζονται εδώ και τρεις χιλιάδες χρόνια το ίδιο. Όπως τα έλεγε ο Όμηρος. Η γλώσσα μεταφέρεται νόημα, ιστορία, ήθος και χάρη.

Είναι πολύ σημαντικό να μπορείς να εκφράξεις με τη γλώσσα σου όλες τις σκέψεις σου. Δυστυχώς οι Νεοέλληνες δεν διαβάζουν και γι' αυτό η γλώσσα τους είναι πολύ φτωχή. Οι νέοι μας πάσχουν από φοβερή λεξιπενία. Η πάλη με τη γλώσσα είναι άγνωστη ακόμη και σε

ειδήμονες. Η τέλεια έκφραση θέλει βαθιά γνώση της γλώσσας, κρίση, λίχνισμα, μελέτη, ορθή επιλογή.

Λόγια παχιά, στομφώδη, βερβαλιστικά, βαρύγδουπα, δεν αγγίζουν τις καρδιές. Στα εξήντα μου χρόνια έγραφα και είπα πολλά. Δεν γκρινιάζω αν ήταν όλα καλά, προσπάθησα όμως να είναι σωστά ελληνικά. Αγαπώ τη γλώσσα μου. Δεν έμαθα άλλη γλώσσα. Δεν έμαθα ούτε γραφομηχανή ούτε ηλεκτρονικό υπολογιστή. Ήθελα να τη γράφω στη γλώσσα μου, να ορθογραφώ, να καθαρογράφω, να αγγίζω το μελάνι. Δεν μπορώ να πω ότι δεν αγαπώ να μιλώ και να γράφω. Έχω γράψει χιλιάδες χιλιάδων σελίδες. Αγαπώ πολύ τη γλώσσα μου την Ελληνίδα. Και μάλιστα την πολυτονική γλώσσα.

Η αγάπη στη γλώσσα είναι ιερή. Πιστεύω στη δύναμη της γλώσσας. Μπορεί να επηρεάζει, να κρίνει, να σχολιάζει, να νοθεύει θετικά και ωφέλιμα. Όσο ακόμη ζήσω, δεν θα πάψω να μιλώ και να γράφω. Όσο θα 'χω τα λογικά μου. Εμένα αυτή είναι η δουλειά μου. Μερκοκαματιάρις του λόγου. Μην, παρακαλώ, παραποιείτε τη γλώσσα μας, μη τη νοθεύετε και μη τη λησμονάτε. Με τη γλώσσα δεν επικοινωνούμε απλά για να συνεννοηθούμε, αλλά ενώνουμε τις ψυχές μας. Χαίρομαι που μιλώ και γράφω. Συγχαρώστε με. Ευχαριστώ που με διαβάζετε και μου γράφετε. Η γλώσσα είναι σταυρός πολύτιμο φυλαχτό, βάλαμο και αγιονέρι.

Τρεις μεγάλοι θεολόγοι κληρικοί του εικοστού αιώνα, ο σέρβος άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς, ο Ρουμάνος Δημήτριος Στανιλοάε και ο Ρωσοαμερικανός Γεώργιος Φλωρόφσκυ ήταν γνήσιοι φιλέλληνες και καλοί γνώστες της ελληνικής γλώσσας. Ο πρώτος έστειλε τους μαθητές του να μάθουν στην Ελλάδα ελληνικά, για να προχωρήσουν στη θεολογία. Ο τρίτος έλεγε πως οι έλληνες πατέρες με την ελληνική σκέψη τους πρόσφεραν πνευματικό πλούτο σε όλη την οικουμένη. Είναι κρίμα, αγαπητοί μου, να μην εκτιμάμε τον πλούτο της ωραιότητας και περιεκτικότητας ελληνίδας λαλιάς, των αρχαίων φιλοσόφων, των ελλήνων πατέρων, του Ευαγγελίου...

Μοναχός, Μωυσής, Αγιορείτης

Ξεκινούν τα μαθήματα Παραδοσιακών Χορών της Ενορίας Αγίου Χαράλαμπος Κρύα Ιτεών Πατρών

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων των Κατηχητικών Ομάδων της Ενορίας μας, Αγίου Χαράλαμπος Κρύα Ιτεών Πατρών, συνεχίζονται και φέτος τα μαθήματα παραδοσιακών χορών, τα οποία θα πραγματοποιούνται κάθε Κυριακή στη φιλόξενη αίθουσα του Εκπολιτιστικού Συλλόγου "Κρύα Ιτεών".

Τμήμα Δημοτικού 10:45 - 11:45 τμήμα Γυμνασίου - Λυκείου 12:00 - 13:30

Τα μαθήματα θα παραδίδονται δωρεάν

Πρώτη συνάντηση - Εγγραφές:

Αύριο Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου 2012

* Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο ευχαριστεί από καρδιάς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου "Κρύα Ιτεών", για την άψογη συνεργασία, και σε αυτή την δραστηριότητα προκειμένου τα παιδιά μας διατηρήσουν την Ελληνορθόδοξη Παράδοσή μας.

* Ο μακαριστός Μητροπολίτης Ιερισσού κυρός Νικόδημος, υπήρξε πνευματικό τέκνο του σσιδίου Αρχιεπισκόπου πρώην Αυστραλίας κυρού Ιεζεκιήλ που κατήγετο ως γνωστόν από την Πάτρα.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΑΠΟ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

Τραχανάς, Χυλοπίτες, Λαζάνια, Γλυκά του Κουταλιού, Μέλι, Χειροποίητα Λικέρ, Αγιορείτικες Ιαματικές Αλοιφές, Κρασί, Τσίπουρο, Μπαχαρικά, Βότανα, Παρθένο Ελαιόλαδο, Παραδοσιακά Γλυκά, Χειροποίητα Σαλάκια, Όσπρια

Παρασκευή Ε. Θεοδωράτου
Ερμού 90 (έναντι Αστυνομίας), Πάτρα - τηλ.: 2610 223869
κιν.: 6975103295, e-mail: paratheod@yahoo.gr

Εορτή Επανακομιδής Τιμίας Κάρας του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου

Με λαμπρότητα εορτάσθη η 48^η Επέτειος τής Επανακομιδής τής Αγίας Κάρας του Αγίου Ενδόξου Αποστόλου Ανδρέου του Πρωτοκλήτου.

Όπως είναι γνωστόν από την ιστορία, μετά την πλήρη υποδούλωση τής Πελοποννήσου στους Τούρκους (1460), ο Ηγεμόνας των Πατρών και αδελφός του μαρτυρικού Αυτοκράτορος του Γένους Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, Θωμάς παρέδωσε στις 11 Απριλίου 1462, στον τότε Πάπα Πίο τόν Β' την Τιμία Κάρα του Αγίου Ανδρέου. Έπειτα από απουσία 502 ετών ο «θησαυρός των Πατρώων» δηλαδή η Τιμία Κάρα επιστράφη στην πόλη του μαρτυρίου του, την Πάτρα, στις 26 Σεπτεμβρίου 1964, όπου επεφυλάχθη λαμπροτάτη και παλλαϊκή συμμετοχή από τόν Ιερό Κλήρο, τούς Αρχοντας και τόν ευσεβή Λαό των Πατρών αλλά και ευρύτερα.

Ο εορτασμός ξεκίνησε το πρωί τής παραμονής, Σάββατο 22.9.2012 με την λιτάνευση τής Τιμίας Κάρας εντός του νέου Ιερού Ναού του Αγίου Ανδρέου και την τοποθέτησή της στο κέντρο τού Ναού προς προσκύνηση. Τής ιερής Λιτανεύσεως προεξήρχε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ. Χρυσόστομος.

* Το απόγευμα τής ίδιας ημέρας στον κατάμεστο από κόσμο νέο Ναό τού Αποστόλου, ετελέσθη ο μέγας Εσπερινός, χοροστατούντος τού Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Επιδαύρου κ. Καλλινίκου, Βοηθού Επισκόπου παρά τη Ιερά Μητροπολίτη Αργολίδος, συγχχοροστατούντων των Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Ξάνθης και Περιθεωρίου κ. Παντελεήμονος και Πατρών κ. Χρυσόστομου.

Τόν θείο λόγο εκήρυξε ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Επιδαύρου.

Στην προσλαλιά του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, ευχαρίστησε τούς δύο Αρχιερείς για την αποδοχή τής προσκλήσεως να μετέχουν στον λαμπρό εορτασμό και ευχήθηκε τα δέοντα.

* Την Κυριακή 23 Σεπτεμβρίου, στον Νέο Ναό τού Αγίου Ανδρέου ετελέσθη Αρχιερατικό συλλείτουργο, προεξάρχοντος τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου κ. Παντελεήμονος συλλειτουργούντων τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρών κ. Χρυσόστομου και τού Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Επιδαύρου κ. Καλλινίκου.

σης είχε δημιουργηθή τό αδιαχώρητο από τόν κόσμο. **Τόν θείο λόγο εκήρυξε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ξάνθης και Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων.**

Στον χώρο αυτό έγινε η υποδοχή τής Αγίας Κάρας, επανακομιζομένης εκ Ρώμης, την 26ην Σεπτεμβρίου 1964. Εκεί παρεδόθη η Αγία Κάρα στα χέρια τού αιδίου Μητροπολίτου Πατρών Κωνσταντίνου, από τόν Καρδινάλιο Αυγουστίνo Μπέα, Εκπρόσωπο τού Πάπα Παύλου τού ΣΤ'.

Μετά την Δοξολογία, απηύθυνε προς τα πλήθη των

Ο Ιερός Ναός κατεκλύσθη από χιλιάδες προσκυνητάς Πατρινοί και άλλους, οι οποίοι με ευλάβεια ησπάσθησαν την Τιμία Κάρα τού Πρωτοκλήτου των Αποστόλων.

Παράλληλα ετελείτο Θεία Λειτουργία καί στόν Παλαιό Ναό τού Αγίου Ανδρέου, όπου ο Τάφος του, όπου επί-

Στο τέλος τής Θείας Λειτουργίας ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, προσεφώνησε τούς φιλοξενούμενους Αρχιερείς και τούς ευχαρίστησε γιατί προσήλθαν εν χαρά να συνεορτάσουν με την Εκκλησία των Πατρώων.

Το απόγευμα τής ίδιας ημέρας άρχισε η Λιτανεία τής Τιμίας Κάρας και τής Ιερής Εικόνας τού Αγίου Αποστόλου Ανδρέου, από τόν Ιερό Ναό τού Αγίου Ανδρέου με την συμμετοχή των Αρχιερέων απάντων των Κληρικών τής Ιερής Μητροπόλεως Πατρών και χιλιάδων πιστού Λαού.

Η Αγία Κάρα μετεφέρθη, κατ' αρχάς λιτανευτικά στην ιχθυόσκαλα, όπου προεξάρχοντος τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου κ. Παντελεήμονος ετελέσθη Αγιασμός επί τή ενάρξει τής νέας αλιευτικής περιόδου. Εν συνέχεια με πλοιάριο μετεφέρθη η Αγία Κάρα τη συνοδεία χιλιάδων πιστών σε άλλα πλωτά μέσα, στον μώλο τής Αγίου Νικολάου και μετά ταύτα στην Πλατεία Τριών Συμμάχων όπου ανεπέμφθη Δοξολογία.

πιστών, εμπνευσμένο λόγο, ο Μητροπολίτης Πατρών κ. Χρυσόστομος και άρχισε το δεύτερο μέρος τής Λιτανείας τη συμμετοχή των Αρχών, εκατοντάδων Κληρικών και χιλιάδων πιστών.

Η Λιτανεία κατέληξε στον Ιερό Ναό τού Αγίου Ανδρέου, όπου εναπετέθη η Αγία Κάρα και ακολούθησε η Ιερά Παράκλησις προς τόν Πρωτόκλητο Απόστολο Ανδρέα εν πληθούση Εκκλησία.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΛΗΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

* Στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Πατρών τελείται καθημερινά Θεία Λειτουργία από 6.30 π.μ. έως 8.30 π.μ.

* Κάθε Πέμπτη απόγευμα τελείται Εσπερινός και Ιερά Παράκλησις στην Παναγία μας και ακολουθεί σύντομο Κήρυγμα, από ώρα 5.00 μ.μ.

Αγιασμός στον Παιδικό Σταθμό της Ι.Μ. Πατρών στην Εγλυκάδα

Στον ωραίο παιδικό Σταθμό που ευρίσκεται στην Εγλυκάδα, δίπλα από τον Ιερό Ναό των Αγίων Πατέρων, μέσα σ' ένα θαυμάσιο τοπίο, ετέλεσε τον αγιασμό για την νέα περίοδο, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. Χρυσόστομος.

Ο Σεβασμιώτατος μίλησε με θερμά λόγια προς τούς γονείς των παιδιών και τούς ευχαρίστησε γιατί εμπιστεύονται τα παιδιά τους στην Εκκλησία.

Ανεφέρθη επίσης στις υπηρεσίες, στην αγάπη και φροντίδα που προσφέρεται στα παιδιά και επήνεσε τούς Ιερείς της Ενορίας Εγλυκάδος, π. Δημήτριο Αθανασόπουλον και τον υιόν του π.Κωνσταντίνον, οι οποίοι έχουν την ευθύνη της λειτουργίας τού Σταθμού, ως και τούς εργαζομένους στον χώρο αυτό.

Τέλος, προσέφερε δώρα στα εννενήντα περίπου παιδιά τα οποία με τον δικό τους τρόπο εξέφρασαν την χαρά τους γιατί βρέθηκαν σ' ένα τόσο ωραίο περιβάλλον, όπου θα μάθουν πολλά πράγματα και θα αποκτήσουν πολλούς φίλους.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΑΤΡΩΝ

Γηριατρική - Γεροντολογική
Εταιρεία Ν.Δ. Ελλάδος

**"Εθελοντική Ιατροκοινωνική
κατ' οίκον Δράση".**

Για ανασφάλιστους, απόρους, και
μη δυνάμεθα άτομα να μετακινηθούν.

Τηλ. 2610/427.040

Ι. Ν. ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ ΠΑΤΡΩΝ

(Τηλ. 2610/321.131)

ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΨΝΙΑ

Την Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου 2012 το βράδυ
επί τη εορτή της Παναγίας της
Γοργοϋπηκόου, εις τον Ιερόν Ναόν της
Αγίας Μαρίνης θα τελεσθεί Ιερά Αγρυψνία
από 20.30 μ.μ. έως 1.00

μετά το μεσονύκτιον, όπου θα ιερουργήσει
και θα ομιλήσει ο Ηγούμενος της Ιεράς
Μονής Ομπλού Αρχιμανδρίτης π. Νεκτάριος
Κωτσάκης.

* Αύριο Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου το πρωί,
θα τελεσθεί Θεία Λειτουργία και θα
ομιλήσει ο π. Καλλίνικος Κακάντα,
πτυχιούχος της Θεολογικής και
Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου
Αθηνών. Είναι καθηγητής σε σχολεία και σε
Πανεπιστήμιο του Κογκό.

AutoMintzas

AUTO ELECTRIC CENTER

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΤΑΛΑΚΤΙΚΩΝ-ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΕΙΟ ΑΥΤ/ΩΝ

www.automintzas.gr

AutoMintzas - Auto Electric Center

Κολοκοτρώνη 1, Ν. Σοάκι Πατρών, Τηλ./Φαξ: +30 2610.641.860

E-mail: info@automintzas.gr

**Φιλόλογος καθηγητής παραδίδει
μαθήματα σε μαθητές
Γυμνασίου - Λυκείου.**

**Τηλέφωνο επικοινωνίας:
2610/620.860 - κιν.: 6937487073**

Ο όσιος Χαρίτων ο ομολογητής και η ομολογία της Πίστεως σε κάθε εποχή

Η μνήμη των Αγίων, που εορτάζει η Εκκλησία μας, αποσκοπεί στο να υπενθυμίζει στους πιστούς κάθε εποχής την αγιασμένη πορεία της ζωής τους προς μίμηση, και την επίκληση των πρεσβειών τους στο θρόνο της Χάριτος.

Ο όσιος Χαρίτων ο ομολογητής υπομιμνήσκει το πρόσκαίρο των πόνων της ομολογίας και τη διάρκεια των ευλογιών του Θεού.

Από τους πόνους στις ευλογίες

Ο όσιος Χαρίτων, που εορτάζει στις 28 Σεπτεμβρίου, έζησε επί της εποχής του Αυρηλιανού 270-275 μ.Χ. Επί των διωγμών ως Χριστιανός στο Ικόνιο της Λυκαονίας που ζούσε ομολόγησε με παρρησία, ότι ο Ιησούς Χριστός είναι Θεός. Υπέστη φοβερά βασανιστήρια. Υπέμεινε με θάρρος, που του έδινε η πίστη. Ευρισκόμενος στη φυλακή ο Χαρίτων ο Αφρικανός δολοφονήθηκε και έτσι ο διωγμός σταμάτησε.

**Του Δημητρίου Τσερεγκούνη
Θεολόγου - Φιλολόγου**

ασκήσεως άθλοις βεβαιωθείς» (έλαμψε περισσότερο από το χρυσό στην ευσέβεια και έγινε δοχείο του Αγίου Πνεύματος) χρυσίου λαμπρότερον, ευσεβείας απήστραψας, και καθαρών δοχείο υπάρξας του Πνεύματος».

Πρώην σπήλαιο ληστών κατόπιν θαυμαστών γεγονότων το μετέτρεψε σε εκκλησία και Ιερά Μονή. Ο Θεός τον ευλόγησε να θαυματοργεί «ιατήρ παντοίων νοσημάτων φανείς» και «εν γήρα βαθύ του βίου κατέλυσε».

Η ομολογία της πίστεως στην Ορθόδοξο Ιεραποστολή

Στην πόλη των Πατρών, κάθε χρόνο με τις ευλογίες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας τελείται θεία Λειτουργία στο ναύδριο του Ιεραποστολικού Συλλόγου «Ο Πρωτόκλητος», καθιερωθή προς τιμήν του Ιεραποστόλου π. Χαρίτωνος

Πνευματικάκι.

Ο μακαριστός π. Χαρίτων ευλαβείτο ιδιαίτερα τον όσιο Χαρίωνα. Όταν ως μαθητές του ρωτούσαμε «πότε εορτάζετε πάτερ» απαντούσε «του οσίου Χαρίτωνος του ομολογητού» καθότι υπάρχουν στο Αγιολόγιο και άλλοι Άγιοι με το όνομα Χαρίτων. Ο π. Χαρίτων με όλη του τη ζωή στην Ελλάδα και την Αφρική με τη διακονία του στο Θεό και τον άνθρωπο ομολογούσε Χριστόν.

Ιδιαίτερα από το 1972, που σε ηλικία 65 ετών έφθασε στην Αφρική για την ορθοδοξία καθημερινά πάλευε με κινδύνους, εμπόδια και δυσκολίες.

Με πίστη και με σεμνότητα ομολογούσε «Ο χριστιανισμός είναι δύναμις. Δύναμις όχι ανθρώπινη, δύναμις θείκη που κατακτά τώρα 20 αιώνες το θηρίο άνθρωπος! Δύναμις που άλλαξε το πρόσωπο της γης. Δεν θα τους βάλει λοιπόν σε θεογνωσία ο δούλος σας (απατώντας σε σχετική ερώτηση) αλλά η θεία δύναμις ο Χριστός...»

«Η ορθοδοξία δεν κάνει πολιτική ούτε προπαγάνδα έχει αγνά ελατήρια κι' αυτό φαίνεται το καταλαβαίνουν εδώ. Γι' αυτό μας αγαπούν και μας θέλουν και νοσταλγούν την Ορθοδοξία. (περ. "Φως Εθνών 1977 τ 5 σελ. 11).

Ευρήκε 30 ορθοδόξους και μετά από αγώνες 25 ετών κατά την οσιακή κοίμησή του με την χάρι του Θεού έφθασαν στις 30.000 και σήμερα συνεχώς αυξάνουν.

Άφησε ιερούς Ναούς που κοσμούν την περιοχή και τα περίχωρα. Ευλαβείς ιθαγενείς κληρικούς Σχολεία που παρέχουν την κατά Χριστόν παιδεία και αγωγή ιατρεία που ανακουφίζουν τον άνθρωπο πόνο αλλά φιλανθρωπικά ιδρύματα.

Η ορθοδοξία σήμερα στην Αφρική αποτελεί μια πραγματικότητα, μια ευλογία.

Οι πόνοι για την αλήθεια επιβραβεύονται με ευλογίες. Όταν τον είχε ρωτήσει κάποιος

στην Καναγκα τα πρώτα χρόνια που είχε φθάσει (αν είσθε πολλοί από την Ελλάδα που ήλθατε για ιεραποστολή) απάντησε «Μόνος!» και συνέχισε με την ταπεινωση που τον διέκρινε «Πιστεύω όμως ύστερα νάρθουν κι' άλλοι πολλοί...».

Ο π. Χαρίτωνας

Για τον Χαρίωνα όμως άρχισε ένα νέο στάδιο αγώνων του οσίου.

Κατά μυνωδό «της αθλήσεως πόνοις δοκιμασθείς, της

Η ομολογία της Ορθοδοξίας

Στις μέρες μας που η Ορθοδοξία πορεύεται (εν μέσω ενός θρησκευτικού πλουραλισμού) οι προσευχές μας στον όσιο Χαρίωνα τον Ομολογητή είναι επίκαιρες.

Πλέουμε στη θάλασσα, βαδίζουμε τη νύκτα... και έχουμε ανάγκη τον νουν μας να μας χαριτώνει ο Πανάμωμος

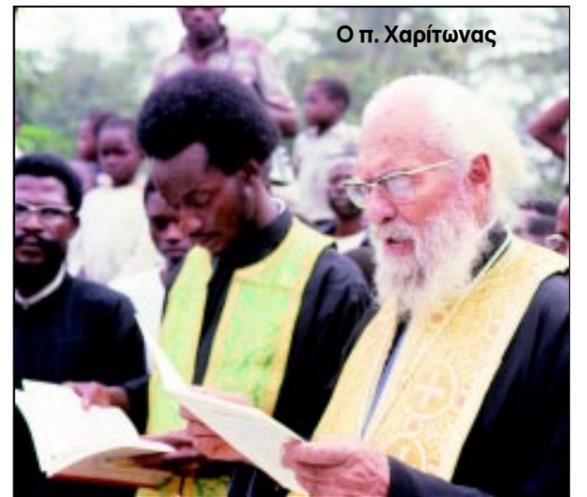
«Εν θαλάσση με πλέοντα

εν οδώ δε βαδίζοντα. Εν νυκτί καθεύδοντα περιφρούρησον, Επαγρυπνούντα χαρίτων σου νουν μου Πανάμωμε».

Οι άγιοι είχαν αυτοσυνειδησία της Ορθοδοξίας ως θησαυρό.

Οι τελευταίες λέξεις του π. Χαρίτωνος ας μας έχουν σε επαγρύπνηση:

Χτυπάτε τις καμπάνες της Ορθοδοξίας!

Ο π. Χαρίτωνας

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΚΤΕΛ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ

Πληροφορίες - Εκδοτήρια Πατρών: 2610/623.886, 2610/623.887, 2610/623.888.
Αποθήκη δεμάτων Πατρών: 2610/623.889.
Αποθήκη δεμάτων Αθηνών: 210/51.29.535,
Σταθμός Αγίου: 26910/22423, 26910/22424.
Σταθμός Καλαβρύτων: 26920/22224.
Σταθμός Κ. Αχαΐας: 26930/22021

Ακρωτηρίου 17 - Ψαροφάι Πάτρας
Τηλ.: 2610/321.511 -
οικίας 2610/310.317 & κιν.: 6945/795.725

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓ. ΧΑΡΛΑΜΠΟΥΣ
ΚΡΥΑ ΙΕΤΩΝ
ΤΗΛ.: 2610/340.902

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ (ΕΥΛΟΥΤΥΠΟΣ)

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίου Χαλαμάπου Κρύα Ιετών προτίθεται να ξεκινήσει τις οικοδομικές εργασίες για την ανέγερση του Ιερού Ναού Αγίου Αντωνίου άνωθεν του υπάρχοντος ημιωτοιχείου Ναού του Αγίου Χαλαμάπου.

Ως εκ τούτου, καλούμε τους εργολάβους που επιθυμούν να καταθέσουν έγγραφη οικονομική προσφορά, όπως έρθουν σε συνεννόηση μαζί μας προκειμένου να λάβουν γνώση της μελέτης που έχει εκπονήσει ο πολιτικός μηχανικός κ. Γ. Καούρης (τηλ.: 2610/340.902 και 6936581661).

Οι προσφορές θα γίνονται δεκτές σε σφραγισμένο φάκελο στο γραφείο του Ναού μέχρι και τις 15 Οκτωβρίου από ώρες 17.00 έως 19.00.

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Ο πρόεδρος
π. Ιωάννης Δημητρόπουλος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ
ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ & ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΖΑΒΛΑΝΙΟΥ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΘΕΣΗ ΙΕΡΟΨΑΛΤΟΥ

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγ. Ιωάννου του Προδρόμου και Αγίων Αποστόλων Ζαβαλανίου, προτίθεται να προχωρήσει στην πρόσληψη Ιεροψάλτου για την πλήρωση του αριστερού Αναλόγιου.

Για τον λόγο αυτόν, προσκαλεί συμφώνως με τα σχετικά άρθρα 176/ 2006 του κανονισμού "Περί Ιεροψαλτών και των καταστάσεων αυτών", όλους τους ενδιαφερομένους, έχοντας πτυχίο Βυζαντινής Μουσικής, να προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά έως **15 Οκτωβρίου** και από ώρες 9.00 π.μ. έως 11.00 π.μ. καθημερινά.

Τηλ. Επικοινωνίας 2610/ 318.930 και κινητό 6945163991.

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Ο πρόεδρος π. Χρήστος Μήλας

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Του Ιωάννου Φ. Αθανασοπούλου
Θεολόγου - Φιλολόγου

1. Από αρχαιοτάτων χρόνων ο άνθρωπος ανεζήτησε την συνδρομή της τέχνης για να εκφράσει, μέσω αυτής, τα σύμφυτα θρησκευτικά του βιώματα. Ναοί, προερχόμενοι από τα βάθη της αρχαιότητας, ξύλινα λατρευτικά κατασκευάσματα θεϊκών μορφών, τα ξόανα, λίθινα ομοιώματα και μαρμάρινα αγάλματα θεών κ.ά., αποτελούν καλλιτεχνικά δημιουργήματα, τα οποία εμπνέονται από βαθύτατα θρησκευτικά συναισθήματα. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι η σχέση μεταξύ θρησκευτικού συναισθήματος και τέχνης υπήρξε ανέκαθεν πολύ στενή, η τέχνη υπήρξε για τον άνθρωπο ο πλουσιότερος τρόπος εκφράσεως του περιεχομένου των θρησκευτικών του πεποιθήσεων ενώ περιέχει και μηνύματα, τα οποία δεν μπορούμε να κατανοήσουμε εάν δεν γνωρίσουμε την σιωπηλή γλώσσα της, τις γραμμές, τους όγκους, τα σχήματα, τα χρώματά της.

Ο Χριστιανισμός, θρησκεία κατ' εξοχήν πνευματική, αφότου εξήλθε από την σκιά της κατακόμβης και έγινε επίσημη θρησκεία του κράτους, εχρησιμοποίησε ευρύτατα την τέχνη και την έθεσε στην υπηρεσία του, προκειμένου να εκφράσει μορφές και θέματα και να διατρανώσει και μέσω αυτής τον θρίαμβο της πίστεως. Ειδικότερα μάλιστα η Ορθόδοξη Εκκλησία, παράλληλα προς τους άλλους πνευματικούς θησαυρούς της εκκαλλιέργησε και ανέπτυξε ποικίλες εκφράσεις και μορφές της εκκλησιαστικής τέχνης, τις οποίες συνέδεσε αρρήκτως με την θεία λατρεία, όσον ουδεμία άλλη χριστιανική Εκκλησία, οργάνωσε δε και την εικονογραφική θεματογραφία της σύμφωνα με το δόγμα και την υψηλή θεολογία της. Η τέχνη αυτή, γνήσια Ελληνική, η πηγή της οποίας ευρίσκεται στο Βυζάντιο, διέλαμψε ως Βυζαντινή Τέχνη και εγνωρίσε αξιοθαύμαστη άνθιση. Αναπτύσσεται μέσα στον χώρο του Ορθόδοξου χριστιανικού ναού, εισάγει και μυσταγωγεί τον χριστιανό στις θείες αλήθειες, ζει και κινείται στην ατμόσφαιρα της θείας λατρείας, ως εκ τούτου δε είναι και χαρακτηρίζεται τέχνη λειτουργική. Με την τέχνη αυτή η Εκκλησία προσπάθησε να ερμηνεύσει και να σχολιάσει την πίστη και τα δόγματα της πίστεως και να εκφράσει με συγκεκριμένα σχήματα ό,τι κηρύσσεται από τον άμβωνα και τελείται κατά την θεία λειτουργία. Έχουσα «**βαθείς ρίζες στην πολύχυμη γη της εκκλησιαστικής παραδόσεως... διακοιεί το μυστήριο της ευχαριστίας, με την οποία εκφράζεται και επιτελείται η λειτουργία της Εκκλησίας**».¹

Συνεπώς, η Βυζαντινή Εκκλησιαστική Τέχνη, με τους επιμέρους κλάδους της, την Αρχιτεκτονική, την Ζωγραφική, ακόμη και την Γλυπτική, την Μικροτεχνία, την Μουσική κ.ά., δεν είναι μόνο τέχνη θρησκευτική – εκκλησιαστική, αλλά είναι και τέχνη θεολογική, τέχνη πνευματική και μυσταγωγική, εκφραστική βαθύτατων νοημάτων. Δεν απευθύνεται μόνον στο συναίσθημα, αλλά κυρίως και κατά πρώτον λόγον στο πνεύμα. Δεν επιδιώκει δηλαδή την στιγμιαία και παροδική εντύπωση, αλλά την μόνιμη και διαρκή επί της ψυχής επενέργεια. Τα δημιουργήματά της, επιβλητικά ή λιτά, εκφράζουν τα βαθύτερα συναισθήματα της ψυχής και αποκαλύπτουν την ευσυνειδησία και την διακριτική σοφία των δημιουργών της.

Όλα τα δημιουργήματα της εκκλησιαστικής τέχνης δεν αποτελούν μόνον μεγάλους καλλιτεχνικούς θησαυρούς. «**Είναι κυρίως ένα κομμάτι από την ψυχή του λαού μας. Συνδέονται με άγιες στιγμές υπερβάσεως της μικρότητας και αθλιότητας της ανθρώπινης ζωής. Τα δημιουργήσαν η βαθιά πίστη του λαού μας, τα εσμίλευσε σε καιρούς πνευματικής εξάρσεως η ευλάβειά του**».² Η Βυζαντινή Εκκλησιαστική Τέχνη είναι τέχνη «**υψηλή**», διότι έχει ως διακριτικό γνώρισμα τον δυναμισμό της. Δια τούτο υπήρξε και είναι ακτινοβόλος και ανεδείχθη η μεγάλη μυσταγωγός όλου του χριστιανικού κόσμου.

2. **Εξάιρετα δείγματα της Εκκλησιαστικής Τέχνης αποτελούν:** Η Αρχιτεκτονική των ορθόδοξων ναών, με κορυφαία έκφραση αυτής τον ναό της του Θεού Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως, το ανυπέρβλητο αυτό αρχιτεκτόνημα, το κορυφαίο έργο του Ιουστινιανού, το οποίον εχάρισαν στην θρησκεία και την χριστιανική τέχνη οι δύο Μικρασιάτες αρχιτέκτονες Ανθέμιος και Ισιδώρος. Η **Εικονογραφία** και η **Αγιογραφία**, που αποτελούν την σπουδαιότερη έκφραση της Βυζαντινής Τέχνης, με την μορφή της ψηφιδογραφίας, της τοιχογραφίας, με τις φορητές εικόνες, τα ιστορημένα χειρόγραφα και τις μικρογραφίες. Αυτή δεν εχρησιμοποιήθη μόνον για την διακόσμηση των ιερών ναών, αλλά και για να εκφράσει με εικαστικά σύμβολα τον θρίαμβο της Εκκλησίας και να χρησιμεύσει όπως «**οι μη ειδότες γράμματα, μηδέ δυνάμενοι τας θείας αναγιγνώσκειν Γραφάς, τή θεωρία της ζωγραφίας, μνήμην τε λαμβάνωσιν της των γνησίως τώ αληθινώ Θεώ δεδουλεωκότων ανδραγαθίας, και προς άμιλλαν διεγείρωνται των ευκλέων και ασιδίων αριστευμάτων**».³ Τα θέματα αυτής δεν αφορούν απλώς την θρησκευτική ιστορία, αλλά είναι οργανωμένα συμφώνως προς την υψηλή θεολογία της Ορθόδοξου Εκκλησίας.

Επίσης η **Μαρμαρογλυπτική** και η **Αργυροχρυσόχοια** με τα ποικίλα εικονογραφικά και διακοσμητικά θέματα, τα εκκλησιαστικά **Ευλόγια**, τα ιερά **Άμφια** και τα χρυσοκέντητα με τις αριστουργηματικές εικονογραφικές παραστάσεις. Ακόμη η απαραμίλλου αξίας **Εκκλησιαστική Ποίησης** και **Υμνογραφία** με την αρμονία των στίχων και την **Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική**, που δημιουργούν στην ψυχή του ορθόδοξου πιστού όχι μόνον θρησκευτικά, αλλά και ανυπέρβλητα αισθητικά βιώματα, τα οποία υπουργούν το μυστήριο της πίστεως, «**μεταρσιούν αυτόν εις την υπερκόσμιον σφαίραν του ερασμού και πανυπερτελείου κάλλους και αποκαλύπτουν πτυχάς τινάς της θείας τελειότητος, ωραιότητος και αρμονίας**».⁴

Είναι προφανές ότι τα έργα, τα οποία παρήγαγε η Εκκλησιαστική Τέχνη, λειτουργικά, πνευματικά, αναγωγικά,

Κιβωτός της Ορθόδοξου Χριστιανικής Παραδόσεως

δεν έχουν ως σκοπό να τέρπουν μόνον τις αισθήσεις, ούτε η μελέτη αυτών πρέπει να γίνεται με καθαρώς αισθητικά κριτήρια, αλλά και με την συνεξέταση των δογματικών λειτουργικών προϋποθέσεων, κάτω από τις οποίες εδημιουργήθησαν αυτά. Και τούτο διότι η Χριστιανική Βυζαντινή Τέχνη «**ούτε την φύσιν αντέγραψε, ούτε εις την διάπλασιν και εις το χρώμα ως εις σκοπόν απέβλεψεν, αλλά προσλαβούσα όσα στοιχεία, τεχνικά ή καλλιτεχνικά, ήσαν απαραίτητα δια την οικείωσιν του πνεύματός της υπό των πιστών, κατώρθωσαν και τις αφομοιώσεις, να αποδώσει τας υψηλότερας εννοίας της ορθοδοξίας**».⁵ «**ως τέχνη πνευματικής διακονίας, τέχνη υψηλής θεολογίας, τέχνη βάθους και τέχνη λειτουργική**».⁶ Αυτή η βεβαιότητα είναι άγνωστη στην τέχνη της Δύσεως, διότι εκεί οι Εκκλησιαστικές Τέχνες έχουν παραμορφωθεί, τις απερρόφθησαν και τις αφομοίωσαν οι κοσμικές τέχνες και ως εκ τούτου είναι τέχνες διακοσμητικές και δεν αποτελούν ομολογία πίστεως.

3. **Τα μνημεία**, τα οποία παρήγαγε η εκκλησιαστική τέχνη στο σύνολό τους, δεν είναι μόνον οι μάρτυρες ενός παρελθόντος, αλλά είναι κυρίως και οι φορείς μιας ζωντανής παραδόσεως, της οποίας το ουσιαστικώτερο στοιχείο είναι ότι συνδέεται αυτή αναποσπαστως με την Εκκλησία, της οποίας η κεφαλή, ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, είναι «**γρες και σήμερον ο αυτός και εις τους αιώνας**» (Εβρ. 13,8). Οι Εκκλησιαστικές Τέχνες της Ορθόδοξου Ανατολής προέρχονται, ζουν, αποπνέουν και παραμένουν στην ατμόσφαιρα της Ορθόδοξου Εκκλησιαστικής Παραδόσεως.

Συνεπώς, οι παλαιοί ναοί δεν νοούνται ως αρχαιολογικοί χώροι, ούτε τα δημιουργήματα της Εκκλησιαστικής Τέχνης ως αρχαιολογικά αντικείμενα με μνημειακή μόνον αξία. Και μπορεί μεν η Ορθόδοξη Χριστιανική Εκκλησία να είναι εκ της φύσεώς της παραδοσιακή στην νοοτροπία της, όμως η σωστή έννοια της παραδόσεώς της δεν είναι η μουσειακή απολίθωση. Διότι στην Ορθόδοξη Εκκλησία η παράδοση είναι μια έννοια δυναμική, είναι θεσμός και συνέχεια, δεν είναι μόνον επιστροφή. Ακόμη δεν είναι μόνον συντήρηση, αλλά είναι και προοπτική των διατηρημένων μέσων στον χρόνο μνημείων. Είναι κάτι που περνά από γενεά σε γενεά, από χέρι σε χέρι και ως εκ τούτου εξασφαλίζει μια αναμφισβήτητη κυριότητα σε κείνους που το παραλαμβάνουν. Η παράδοση συμβολίζει και την νεότητα, γιατί δίδει την δυνατότητα αντιπαραθέσεως στον χρόνο, «**η παράδοσις είναι η παρουσία ενός λαού μέσα στον χρόνο και τελικά σημαίνει την επιλογή του καλού μέσα στους αιώνες**».⁸

Είναι λοιπόν οι Εκκλησιαστικές Τέχνες η κιβωτός της Ορθόδοξου Χριστιανικής Παραδόσεως, μιας παραδόσεως η οποία δεν νοείται ως

«**μία συνέχεια και συρραφή αντιγράφων, αλλά ως μία αλυσίδα ιστορικών σταθμών και εξελίξεων της εκκλησιαστικής τέχνης, όπου κάθε σταθμός παριστά και μία πρωτοτυπία, μία πρωτότυπη βίωση και καλλιτεχνική έκφραση του δόγματος, κατά το μέτρον που κάθε ανθρώπινο πρόσωπο είναι μια ολοκαίνουργια φανέρωση του μυστηρίου του Θεού μέσα στην ιστορία**».⁷ Οι εκκλησιαστικές τέχνες αποτελούν την κιβωτό της Ορθόδοξου Παραδόσεως, διότι όχι μόνον διατηρούν την διαχρονική τους επικαιρότητα, αλλά είναι και αναποσπαστως συνδεδεμένες με τον Ορθόδοξο Ελληνικό λαό και την ιδιοφύα του. Μακ ενώνουν με τα γεγονότα της ενανθρωπήσεως του Κυρίου, τα οποία αγιάζουν τον χρόνο και την ιστορία και ανοίγουν τον δρόμο για την επικράτηση της Βασιλείας του Θεού.

4. **Το λυπηρόν όμως είναι ότι οι Εκκλησιαστικές Τέχνες**, τις οποίες εδημιούργησαν τα βυζαντινά καλλιτεχνικά θαύματα, έργα πίστεως επωνύμων και ανωνύμων δημιουργών, με την απάραμιλλη καλλιτεχνική τους εμφάνιση και το υπέροχο θεολογικό και πνευματικό τους περιεχόμενο, παρουσιάζουν ενίοτε μίαν εμφανή απόκλιση από την παραδοσιακή καλλιτεχνική και εκκλησιαστική αισθητική, την οποία διεμόρφωσε ανά τους αιώνες η συνειδητή του ορθόδοξου πληρώματος της Εκκλησίας. Τούτο άρχισε να εμφανίζεται κυρίως μετά την απελευθέρωση, όταν την χώρα μας κατέκλυσε αποτόμως το ρεύμα του δυτικού πολιτισμού. Έτσι εξηγείται η ύπαρξη σε Ορθόδοξους ναούς, μεταξύ των άλλων, εικόνων κάθε άλλο παρά βυζαντινής τεχνοτροπίας και παραδόσεως, ή αγιογραφιών και άλλων εκκλησιαστικών αντικειμένων με κοσμικόφρονα τεχνοτροπία, τα οποία ακολουθούν δυτικά πρότυπα ή είναι παραποιημένα αντίγραφα, άσχετα «**όχι μόνον προς το όλον υψηλόν πνεύμα της Ορθοδοξίας, αλλά και δογματικώς ύποπτα**».⁸

Αλλά και η εκκλησιαστική Αρχιτεκτονική δεν υποφέρει και αυτή λιγώτερο, αφού «**οι θαυμάσιοι βυζαντινοί ναοί και οι κλασσικές αρμονίας και ομορφιάς βασιλικές, που χτίζονταν μέχρι την εποχή της τουρκοκρατίας και κατά την τουρκοκρατία, έδωσαν την θέση τους σε επιδεικτικά βουνά από μετόν, απάνθρωπα και ανοικονόμητα οικοδομήματα, αληθινές παγόδες ή σε θηλυρεπούς κομψότητες κατασκευάσματα**».⁹

Η ίδια κατάσταση επεκτείνεται και στα διάφορα ιερά σκεύη, όπως «**κακόγουστες кандήλες και απαράδεκτου εμφανίσεως μανουάλια και κηροπήγια, προσκυνητάρια και αναλόγια, μεταλλικούς επιταφίους**», άμφια ξενικών προτύπων, ό,τι η βιομηχανία παράγει και το αμαθές εμπόριο προμηθεύει, «**επί καταπτώσει της πραγματικής ορθόδοξου εκκλησιαστικής**

κής καλαισθησίας και παραδόσεως».¹⁰ Να προστεθεί τέλος, ότι και η εκκλησιαστική μουσική ταλανίζεται ενίοτε από τις ξενότροπες τετράφωνες χορωδίες και ανάλογα αρμονικά σχεδιάσματα, τα οποία απόδουν του χώρου της ιεράς λατρείας και αντιστρατεύονται την μουσική παράδοση του Ελληνισμού. Και παρά τα όσα κατά καιρούς γράφονται και υποδεικνύονται, δεν έχει γίνει κατορθωτό, ώστε να υπάρξει μια σταθερή γραμμή, η οποία να δίδει μεν ικανοποιητικό στις ελεύθερες κινήσεις των δημιουργών της εκκλησιαστικής τέχνης, να επιτυγχάνει όμως και να διατηρεί τα κύρια χαρακτηριστικά της βυζαντινής μας παραδόσεως. Συνεπώς πρόκειται περί ζητήματος εκ των σπουδαιότερων και ως εκ τούτου πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα αρμοδίως «**προς αναστολήν του ρεύματος της ακαισθησίας και ανορθόδοξου τάσεως εμφανίσεως της Εκκλησίας μας εις την λατρείαν της, η οποία γνωρίζεται να δημιουργή ατμόσφαιραν πραγματικού μεγαλείου και να διαπαιδαγωγή προς ευλάβειαν**».¹¹

Παραχωρήσεις εις βάρος της Ορθόδοξου λατρευτικής παραδόσεως ουδόλως είναι επιτρεπτές και η Εκκλησία επί ουδενί πρέπει να δέχεται ό,τι αντίκειται προς την αυστηρώς ομοιογενή και ομοίμορφη παράδοση της Ορθοδοξίας της. Τούτο το έχουν επισημάνει κατά καιρούς προσωπικότητες της τέχνης, όπως ο Κόντογλου, ο Καραός, ο Πικιώνης, παλαιότερα ο Παπαδιαμάντης κ.ά., οι οποίοι απηχούντες το καθολικό αίσθημα του ορθόδοξου ελληνικού λαού ετόνισαν την ανάγκη διατηρήσεως και επιστροφής των λειτουργικών τεχνών αποκλειστικώς στον τύπο της σεβασμίας Ορθόδοξου Βυζαντινής Εκκλησιαστικής Παραδόσεως. Βεβαίως είναι παρήγορο το γεγονός ότι σύγχρονοι αγιογράφοι, κατανοήσαντες τον κίνδυνο, τον οποίον διατρέχει αυτή η παράδοση, έχουν στραφεί με πολύ ζήλο προς την πηγή, δηλαδή προς τα βυζαντινά πρότυπα εις τρόπον, ώστε ο Ορθόδοξος πιστός να αισθάνεται ιδιαίτερη χαρά, όταν βλέπει στα εικονογραφικά σύνολα ιερών ναών την καταβαλλόμενη φροντίδα αναβιώσεως της βυζαντινής εικονογραφικής παραδόσεως. Και είναι ακόμη γεγονός ότι η αγάπη και ο σεβασμός για τα πάσης φύσεως μνημεία της ορθόδοξου χριστιανικής εκκλησιαστικής τέχνης, βυζαντινής και μεταβυζαντινής περιόδου, αυξάνεται συνεχώς. Ο Ορθόδοξος Ελληνικός λαός ζει την ιστορία τους και αισθάνεται την ωραιότητά τους. Η σχετική βιβλιογραφία, η οποία συνεχώς εμπλουτίζεται με χαρακτηριστικά δείγματα τους προ ετών εκδοθέντας πολυτελείς τόμους, όπως «**οι Θησαυροί του Αγίου Όρους**», «**οι Θησαυροί της Μονής Πάτμου**», «**οι Θησαυροί της Μονής Σινά**» κ.ά., δια των οποίων προεβλήθησαν τα αριστουργηματικά έργα τέχνης και μνημεία του Βυζαντίου, και ακόμη ειδικές επίσημες εκθέσεις με την ποικιλομορφία των θεμάτων, τα λειτουργικά συνέδρια που οργανώνονται από ειδική Συνοδική Επιτροπή της Εκκλησίας της Ελλάδος, πάντα ταύτα αποσκοπούν, συν τοις άλλοις, στην μελέτη, την προβολή και την συνέχιση της εκκλησιαστικής εικαστικής παραδόσεως, αλλά και στην ανάδειξη νέων ταλαντούχων μυσταγωγών της παραδόσεως αυτής.

Κλείνοντας το παρόν, θεωρούμε σκόπιμο να επαναλάβουμε όσα ο κορυφαίος λογοτέχνης και αγιογράφος, ο μακαριστός Φώτης Κόντογλου έγραφε, με διαχρονική επικαιρότητα, για τις Εκκλησιαστικές Τέχνες, την κιβωτό αυτήν της Ορθόδοξου Παραδόσεως: «**Η Δύσις είναι η περιοχή της γης, όπου πρυτανεύει κατεξοχήν το πρακτικόν πνεύμα και εκ τούτου προέρχεται η επίδοσις των κατοίκων αυτής εις τας επιστήμας. Όσον αφορά όμως την θρησκείαν, είναι ανόητον να προσδοκώμεν φωτισμένον εκείθεν, όπου δύει ο ήλιος. Ο φυσικός ήλιος ανατέλλει εξ ανατολών, αλλά και ο πνευματικός ήλιος, ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός και Εκείνος εξ ανατολών ανέτειλεν, ήτοι εκ τούτων των ιδίων μας τόπων, «**ημίν υπολιμπάντων εαυτών επιγραμμόν**». Με το Άγιον Μανδύλιον, το οποίον εδύρισε εις τον τοπάρχην της Εδέσσης Αύγαρον και με τους λειτουργικούς ύμνους, τους οποίους έψαλεν μετά των Μαθητών Αυτού κατά τον Μυστικόν Δείπνον, παρέδωκεν εις ημάς τους τύπους και τα ακηλδωτα αρχέτυπα των τεχνών της Εκκλησίας. Ταύτα ας φυλάξωμεν αλώβητα, ως τον καλόν μαργαρίτην, αδελφοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί**».¹²

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Ανέστη Γ. Κελεσόπουλου, Η λειτουργική παράδοση στον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη, Θεσ/νίκη 1994, σ. 140.
2. Βλ. Πρόλογο επισκόπου Ανδροπούσης Αναστασίου (νυν Αρχιεπισκόπου Αλβανίας) εν: Γ. Οικονομάκη – Παπαδοπούλου, Εκκλησιαστικά Αργυρά. Έκδ. Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, σ. 3.
3. Αββάς Νείλος, Επιστολή ΞΑ' προς Ολυμπιόδωρον. Minge P.G. 79, σ. 577.
4. Ευαγγ. Δ. Θεοδώρου, Η Αισθητική της Ελλην. Ορθόδοξου Λατρείας, περιόδ. «Εκκλησία» ΛΣΤ (1959), σ. 176.
5. Περιοδ. «Εκκλησία» ΛΗ (1961), σ. 449.
6. Π. Φωτέα, Ο αδαπάνητος θησαυρός, περ. «Ευθύνη», τ. 350 (1979), σ. 350.
7. π. Σταμ. Σκλήρη, Προβλήματα ορθόδοξης εικονογραφίας στο τέλος του 20ού αι., περ. «ΣΥΝΑΞΗ», τ. 60όν (1996), σ. 23.
8. Κ.Δ. Καλοκύρη, Η ουσία της Ορθόδοξου Αγιογραφίας, «Εκκλησία» ΛΖ (1960), σ. 88.
9. Ι. Μ. Φουντούλη, Θεία Λατρεία και Τέχνη. Περιοδ. «Ορθόδοξια», τ. Β' (1996), σ. 228.
10. Αμ. Αλιβιζάτου, Η Εκκλησιαστική Τέχνη, περ. «Ορθόδοξος Σκέψις», τ. 5 (1060), σ. 51.
11. Αμ. Αλιβιζάτου, ό.π., σ. 51.
12. Φ. Κόντογλου, Αι Εκκλησιαστικά Τέχνα εν τη Ορθόδοξια. Περ. «Εκκλησία» ΛΔ (1957), σ. 555.

**ΕΙΣΗΓΗΤΑΙ: ΟΙ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΙ ΠΑΤΡΩΝ
Κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ,**

Συνέρχεται η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας

**ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
Κ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΑΙ ΥΔΡΑΣ Κ. ΕΦΡΑΙΜ**

Συνέρχεται από την Τρίτη 2 έως και την Παρασκευή 5 Οκτωβρίου 2012 στην Τακτική Της Συνέλευση η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος στην αίθουσα των Συνεδρίων του Συνοδικού Μεγάρου (Ιασιού 1, Αθήνα). Το πρωί της Τρίτης, 2 Οκτωβρίου, από ώρα 6:30 - έως 8:30 θα

Κατόπιν θα παρουσιασθούν οι Εκθέσεις Πεπραγμένων των Συνοδικών Επιτροπών για το εκκλησιαστικό έτος 2011-2012 από τους Σεβασμιωτάτους Προέδρους τους και αμέσως μετά θα ακολουθήσει συζήτηση.

Την επομένη, Τετάρτη 3 Οκτωβρίου, ώρα 9:00 θα γίνει η ανάγνωση και Επι-

ων.

Την Πέμπτη 4 Οκτωβρίου, ώρα 9:00, θα γίνει η ανάγνωση και επικύρωση των Πρακτικών της προηγούμενης Συνεδρίας και θα συνεχισθεί η επεξεργασία του Κεντρικού Θέματος της Τακτικής Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας με γενικό τίτλο: «**Η ποιμαντική διακονία της Εκκλησίας**

τελεσθεί Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στο Συνοδικό Παρεκκλήσιο των Παμμεγίστων Ταξιαρχών, Καθολικό της Ιερας Μονής Πετράκη. Στις 9:00 θα αρχίσουν οι εργασίες των Συνεδριάσεων με Εναρκτήρια Ιερά Ακολουθία στο Μέγα Συνοδικό.

Στη συνέχεια ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. **Ιερώνυμος**, Πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας, θα προσφωνήσει τους Σεβασμιωτάτους Συνοδικούς Συνέδρους και θα αντιφωνήσει ο πρώτος τη τάξει Σεβασμιωτάτος Μητροπολίτης, εκ των μελών της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας.

Θα ακολουθήσει η εκλογή της εξ Αρχιερέων Επιτροπής για τις ανακοινώσεις στον Τύπο.

κύρωση των Πρακτικών της προηγούμενης Συνεδρίας, και στη συνέχεια θα ακολουθήσει η επεξεργασία του Κεντρικού Θέματος της Τακτικής Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας υπό τον γενικό τίτλο: «**Η ποιμαντική διακονία της Εκκλησίας εις μίαν κοινωνίαν πτωχείας, ανεργίας και συγχρόνου πνευματικής συγχύσεως**» και θα παρουσιασθούν οι ακόλουθες Εισηγήσεις: α) του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρών κ. **Χρυσόστομου** με θέμα: «**Η ποιμαντική της Εκκλησίας την εποχή των μνημονίων**», και β) του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ελασσώνος κ. **Βασιλείου** με θέμα: «**Δυσκολία της Εκκλησίας κατά την άσκηση της ποιμαντικής Της**». Θα ακολουθήσει συζήτηση επί των Εισηγήσε-

ας εις μίαν κοινωνίαν πτωχείας, ανεργίας και συγχρόνου πνευματικής συγχύσεως» με την παρουσίαση της Εισηγήσεως του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. **Νικολάου** με θέμα: «**Εκκλησία, νέες αντιλήψεις και νέες τεχνολογίες**», και θα ακολουθήσει συζήτηση επί της Εισηγήσεως. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει η Εισήγηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος και Αλμυρού κ. **Ιγνατίου** με θέμα: «**Επικαιροποίησης του Κανονισμού περί Εφημερίων και Διακόνων**», και θα ακολουθήσει συζήτηση επί της Εισηγήσεως.

Την Παρασκευή 5 Οκτωβρίου θα γίνει η ανάγνωση και επικύρωση των Πρακτικών της προηγούμενης Συνεδρίας και θα ακολουθήσει η Εισήγηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης κ. **Εφραίμ** με θέμα: «**Κανονισμός περί διοικήσεως, διαχειρίσεως και της εν γένει αξιοποιήσεως της Εκκλησιαστικής Περιουσίας**» και θα ακολουθήσει συζήτηση επί της Εισηγήσεως.

Στη συνέχεια θα πραγματοποιηθεί η συμπλήρωση του Καταλόγου των προς Αρχιερατείαν Εκλογίμων και η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος θα προβεί στην πλήρωση της Ιεράς Μητροπόλεως Νικοπόλεως και Πρεβέζης και τυχόν κενωθεισών Ιερών Μητροπόλεων.

Τέλος θα προβεί στην ψήφιση Κανονισμών και θα ασχοληθεί με τρέχοντα Υπηρεσιακά θέματα.

Η "Πανύμνητος" στην Τήνο

Ο Ευλογημένος προορισμός της Τήνου, αν είναι προσκυνηματικός, προσεχτικός, ικετευτικός για το Έθνος μας, για τους αγαπημένους, για την εκπλήρωση του προσωπικού θαύματος, τότε πράγματι είναι "ιερός" προορισμός, ανάγκη ψυχής και καρδιάς να βρεθείς στην αγκαλιά Της ευλαβικά και νοιώσεις το μεγαλείο Της ευλογίας Της.

Όμως όταν σου δίδεται και η ευκαιρία να ψάλλεις την Μικρή Παράκληση προς τιμήν της Υπεραγίας Θεοτόκου και να συμμετέχεις δοξολογικά κατά την Θείαν Λειτουργία, τότε αληθινά το τάμα έχει τέλεια πραγμάτωση.

Αυτή τη συγκλονιστική εμπειρία ζήσαμε τα μέλη της Βυζαντινής Γυναικείας Χορωδίας "ΠΑΝΥΜΝΗΤΟΣ" κατά το διήμερο ευχαριστιών στην Μεγαλόχαρη, στο ευλογημένο Νησί 20 και 21 Σεπτεμβρίου

2012.

Οφείλουμε από καρδιάς να ευχαριστήσουμε τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σύρου κ. **Δωρόθεο** και τους εφημέριους του Ιερού Ναού της Ευαγγελιστρίας για την φιλοξενία και την ανεπανάληπτη ευκαιρία που μας εδόθη να αποδώσουμε κατασκευαστικά, ευλαβικά, ιεροπρεπώς, ύμνους στην Θεϊκή Λατρεία μας, για την Μητέρα όλων μας.

Μ' αυτό το "θαύμα" που συνετελέσθη στην αγαπημένη παρέα της "ΠΑΝΥΜΝΗΤΟΥ" και την σπουδαία αυτή πνευματική εμπειρία που αποκομίσαμε, γεμάτες δύναμη και ελπίδα συνεχίζουμε την διαρκή μουσική διαδρομή μας με ζωντανή παρουσία σε λαμπρύνουσες τελετουργικές στιγμές της πόλεώς μας και όχι μόνον.

Η χοράρχης Αφροδίτη Χρυσανθακοπούλου

Ημερολόγια Τοίχου 7/Φύλλων & 13/Φύλλων

4/χρωμη εκτύπωση στην μία όψη, σε χαρτί 135 gr., βέλβη ή ιλουστρασιόν, με πλάτη χαρτόνι και βιβλιοδεσία σπυράλ με κρεμαστράκι

εκτυπώσεις σε ψηφιακή μορφή με υψηλή ευκρίνεια και την δική σας θεματολογία εικόνων

100 ημερολόγια A4 επτά φύλλων 250 ευρώ.
300 ημερολόγια A4 επτά φύλλων 500 ευρώ.
500 ημερολόγια A4 επτά φύλλων 700 ευρώ.

100 ημερολόγια A3 επτά φύλλων 350 ευρώ.
300 ημερολόγια A3 επτά φύλλων 700 ευρώ.
500 ημερολόγια A3 επτά φύλλων 1000 ευρώ.

100 ημερολόγια A4 13 φύλλων 400 ευρώ.
300 ημερολόγια A4 13 φύλλων 900 ευρώ.
500 ημερολόγια A4 13 φύλλων 1100 ευρώ.

100 ημερολόγια A3 13 φύλλων 550 ευρώ.
300 ημερολόγια A3 13 φύλλων 1050 ευρώ.
500 ημερολόγια A3 13φύλλων 1500 ευρώ.

* Η προσφορά απευθύνεται αυστηρά σε Ιερούς Ναούς.

* Στις τιμές δεν περιλαμβάνεται ο Φ.Π.Α. 23%.

* Παράδοση σε 5 εργάσιμες ημέρες

εξτύπώσεις: "Ο Εκκλησιολόγος"
ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ 55 ΠΑΤΡΑ - ΤΗΛ.: 2610/34.1515 - 6942 507002

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΥΛΟΓΛΥΠΤΑ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ
Γ. ΘΕΟΦΑΝΗΣ

☑ ΤΕΜΠΛΑ	☑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΑ
☑ ΘΡΟΝΟΙ	☑ ΕΠΙΤΑΦΙΟΙ
☑ ΑΜΒΩΝΕΣ	☑ ΚΑΡΕΚΛΕΣ
☑ ΠΑΓΚΑΡΙΑ	☑ ΣΤΑΣΙΔΙΑ

Αλεξ. Υψηλάντου 106
& Αγ. Νικολάου - Πάτρα
Τηλ.: 2610 278.829
- Κιν.: 6944 766.005

Οι πειρασμοί ως θεραπεία της ανέσεως, αλλά και ως μέσον κτήσεως των αρετών

Ο άγιος Κυριακός ο αναχωρητής ήταν από την Κόρινθο και ασκήτησε στις ερήμους της Παλαιστίνης. Ονομάστηκε αναχωρητής, επειδή κάθε 20 χρόνια αναχωρούσε από τον τόπο όπου ασκήτευε αναζητώντας πιο ησυχαστικό μέρος.

Από ηλικίας 20 ετών μέχρι το τέλος της ζωής του σε ηλικία 107 ετών, δηλαδή για 87 ολόκληρα χρόνια, έζησε μέσα σε κακουχίες, στερήσεις, μεγάλες ασκήσεις, πολλά ψυχοσωματικά παλαιώματα, αδιαλείπτως προσευχόμενος, νηστεύοντας και αγρυπνώντας. Μάλιστα, ασκούσε τόσο μεγάλη βία στον εαυτό του ώστε ούτε για μια μέρα δεν άφησε τη σκληρή άσκηση και τον κανόνα του.

Ακόμα και την τελευταία ημέρα της ζωής του, πρώτα τελείωσε τον κανόνα και τις προσευχές του και ύστερα ξάπλωσε και παρέδωσε την αγία του ψυχή στον Κύριο, που τόσο πολύ αγάπησε. Την ώρα εκείνη όλος ο τόπος γύρω του άστραψε από εκτυφλωτικό υπερουράνιο φως, η έρημος ευωδίασε ως άπειρα μυρίνια άνθη και από μυριάδων Αγγέλων τα στομάτια ακούστηκαν ακατάληπτες γλυκύτατες μελωδίες. Έτσι εκοιμήθη οσώς ο Άγιος.

Χριστιανοί μου,

μια από τις πιο επικίνδυνες αδυναμίες της ανθρωπίνης φύσεως είναι η επιθυμία της ανέσεως.

Όταν οι Πρωτόπλαστοι Αδάμ και Εύα έπεσαν, ολόκληρο το ανθρώπινο γένος αρρώστησε και κύλισε προς τη φθορά και το θάνατο. Από τότε άρχισε να κυνηγά ο άνθρωπος την ανάπαυση και την άνεση, γιατί μόνο σ' αυτήν εύρισκε την ευχαρίστηση και την ηδονή και αυτήν θεωρούσε σαν τη μόνη πηγή της ευτυχίας του.

Οι επιστήμες και ο τεχνικός πολιτισμός αυτό ακριβώς επεδίωξαν: πως με την πληθώρα των αγαθών θα καλλιεργήσουν και θα αυξήσουν την ανάπαυση και τις ανέσεις του συγχρόνου ανθρώπου.

Έτσι ζούμε και αναπνέουμε μέσα σε μια ατμόσφαιρα ευδαιμονισμού και καλοπέρασης.

Αγαπάμε την άνεση, και αυτό φαίνεται από το πόσο μισούμε τους κόπους της αρετής και από το πόσο δειλιάζουμε μπροστά στον πόνο και τους πειρασμούς.

Μήπως όμως οι ανέσεις και τα πολλά αγαθά της λεγομένης καταναλωτικής κοινωνίας δημιουργούν εμπόδια στην πνευματική ζωή; Και τι σχέσι μπορεί να έχουν με τους πειρασμούς της ζωής;

Οι νηπτικοί Πατέρες της Εκκλησίας μας βοηθούν πολύ στο να κατανοήσουμε τους μεγάλους κινδύνους που κρύβει η άνεση. Γιατί η φύσις του ανθρώπου είναι πάντα η αυτή, πάντοτε τρεπτή, πάντοτε ρέπουσα "επιμελώς επί τα πονηρά εκ νεότητος" αυτής (Γεν. 8, 21).

Ο αββάς Ισαάκ ο Σύρος αναφέρει τα εξής σχετικά: **«Κέρδισε ποτέ κανείς νίκες στις μάχες του πολέμου, ή στεφανώθηκε με δάφνες σε αγώνες αθλητών, αν προηγουμένως δεν περιφρόνησε κινδύνους και δεν αγκάλισε τους κόπους; Αν λοιπόν θέλης να απολαύσης την ωραιότητα της θείας ζωής, οφείλεις να υπομένης τις θλίψεις και τους κόπους της πνευματικής ζωής, αποβάλλοντας το κοσμικό φρόνημα της αναπαύσεως, από την οποία γεννιέται η οκνηρία, η ακηδία και η αμέλεια, που εξ όλων αυτών πηγάζει η**

"Τη 29η του μηνός Σεπτεμβρίου μνημη του Οσίου πατρός ημών Κυριακού του αναχωρητού"

ψυχοφθόρος χαύνωσις.»

Με άλλα λόγια, η επιδιωκόμενη ανάπαυση είναι άρνησις του σταυρού. **"Και όστις ου βαστάζει τον σταυρόν εαυτού και έρχεται οπίσω μου, ου δύναται είναι μου μαθητής"**, βεβαιώνει ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός (Λουκ. 14, 27). Άρα, δεν μπορούμε να ακολουθούμε τον Χριστό, χωρίς συγχρόνως να βαστάζουμε και το σταυρό των θλίψεων.

Π.χ. πολλοί, ακόμα και πιστοί, προκειμένου να μην χάσουν την ανάπαυση και την άνεσή τους, αποφεύγουν την τεκνογονία. Όμως, οι κόποι, οι μόχθοι, οι στενοχώριες και τα βάσανα που καταβάλλουν οι γονείς για να μεγαλώσουν και να διαπαιδαγωγήσουν σωστά και χριστιανικά όσα παιδιά τους εμπιστευθεί ο Θεός είναι αυτά που στην ουσία καταξιώνουν την πνευματική τους προκοπή. Άλλωστε, **"η γυνή δια της τεκνογονίας σωθήσεται"** (πβ. Α' Τιμ. 2, 15). Δηλαδή, οι κόποι, οι θλίψεις, οι κάθε λογής πόνοι και οι όποιες στερήσεις της ανέσεως προξενούν όχι μόνο την σωτηρία της μάνας και συζύγου, αλλά και τον αγιασμό της.

Μέσα από αυτό το πρίσμα γίνεται κατανοητό ότι οι θλίψεις και οι πειρασμοί της ζωής παραχωρούνται από τον Θεό για την πνευματική μας προκοπή και σωτηρία.

Αυτό το δρόμο βάδισαν οι Άγιοι και οι Μάρτυρες, αυτό το δρομο καλούμαστε να βαδίσουμε κι εμείς.

Επομένως, οι αρρώστιες, οι πόνοι, οι αναπηρίες (σωματικές ή πνευματικές), η δυστροπία και ο κακότροπος χαρακτήρας των συζύγων, η προδοσία, τα πολλαπλά βάσανα των παιδιών, και οι κόποι που θα καταβάλλουμε για αγόγγυστη υπομονή, δεν είναι παρά η οδός που θα μας οδηγήσει στην κτήση των αρετών, στα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, στη βασιλεία του Θεού.

Άρα ο Θεός δια των πειρασμών και των θλίψεων δεν μας εκδικείται για τις αμαρτίες και τις πτώσεις μας -όπως εσφαλμένα νομίζουν μερικοί-, αλλά αντίθετα λόγω της άπειρης αγάπης Του μας καταδεικνύει οδούς μετανοίας και σωτηρίας, κατά το αγιογραφικό: **"Ον γαρ αγαπά Κύριος παιδεύει"** (Παρ. 3, 12).

Τους πειρασμούς, επομένως, πρέπει να τους δεχώμαστε κατά το δυνατόν ευχαρίστως, όσο κι αν μας στενοχωρούν, όσο κι αν περνούν την καρδιά μας πύρινα μαχαίρια, διότι μας θεραπεύουν από τις ασθένειες των παθών και κυρίως της ακηδίας, της αμέλειας και της ανéseως, και μας οδηγούν στη σωτηρία, στην αιώνια ανάπαυση της βασιλείας των Ουρανών.

Άλλωστε ο Θεός δεν δίνει χαρίσματα στον χριστιανό, αν προηγουμένως δεν υπομείνη τους πειρασμούς της ζωής, τις κακίες των συνανθρώπων και τον φθόνο του διαβόλου.

Κι αυτό είναι έργο της θείας σοφίας και της θείας προνοίας, που "πάντας ανθρώπους θέλει σωθήναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν" (Α' Τιμ. 2, 4).

Αυτό όμως το έργο των θλίψεων δεν μπορούμε να το καταλάβουμε εύκολα. Διότι προηγούνται οι σκληρές δοκιμασίες κι ύστερα ακολουθούν τα πλούσια υπερούρα-

νια αγαθά.

Σχετικά ο αββάς Ισαάκ ο Σύρος είναι κατηγορηματικός: **«Συνήθεια της κάθε αρετής είναι να υπόκειται σε κακοπάθειες και δυσκολίες. Καί μάλιστα πάσα αρετή γινομένη μετά αναπαύσεως, είναι κατηγορητέα.»**

Επομένως, μια ζωή μέσα στην άνεση και στην καλοπέραση έχει οπωσδήποτε θλιβερές επιπτώσεις στην πνευματική ζωή του κάθε χριστιανού και πολλές φορές διακινδυνεύει και αυτή τη σωτηρία του.

Όλοι μας, λοιπόν, οφείλουμε, πολεμώντας την ανάπαυση και την αμέλεια, να μπαίνουμε από μόνοι μας στο δρομο της ασκήσεως και του κανόνος, κάτω από τις διακριτικές οδηγίες ενός Πνευματικού.

Κατά τον άγιο Βαρσανούφιο τα ασκητικά κατά κοσμον παλαιώματα είναι πολλά. Έμεις θα αναφέρουμε ενδεικτικά 3 (Γιά το πρώτο μάλιστα δίδεται και η συμβουλή να γίνεται μια φορά το μήνα):

- Πρώτον: Η κατά μόνας πεντάωρος ή εξάωρος αγρυπνία. Ο καθένας, δηλαδή, μόνος του, να κάνει μια αγρυπνία. Η κατά μόνας αυτή πεντάωρος ή εξάωρος αγρυπνία θα περιλαμβάνει:

Έναν αριθμο γονυκλιών (δηλαδή στρωτές μετανοίες) ανάλογα με τη δύναμη και την υγεία του καθενός.

Σταυρωτά και περαστά κομποσκοίνια.

Ορθοστασία.

Ανάγνωση ενός ολοκλήρου Ευαγγελίου.

Ανάγνωση των ακολουθιών του ημερονικτίου (Μεσονυκτικό, Όρθρος, Ώρες, Παρακλήσεις και Χαιρετισμοί).

- Δεύτερον: η κατά δύναμιν νηστεία μετά πείνας και δίψας.

- Τρίτον: η χαμαικοιτία,

Μ' αυτούς τους μικρούς πνευματικούς κόπους και αγώνες και με άλλους πολλούς που θα ορίζει πάντα ο διακριτικός πνευματικός οδηγός συμφωνα με τις δυνάμεις και την υγεία μας, θα αντιστρατεύμαστε το πνεύμα της αναπαύσεως, που θροιάζεται μέσα στον παλαιό άνθρωπο, και θα νικούμε τους εκάστοτε πειρασμούς.

Διότι, όπως τονίζει πάλι ο αββάς Ισαάκ ο Σύρος:

Πολλές φορές έρχονται δυνατές συμφορές και προκαλούνται σκληροί πειρασμοί, σ' εκείνους ειδικά που ζητούν με κάθε τρόπο τη σαρκική ανάπαυση των αισθήσεών τους.

Η σφοδρότητα των λογισμών αμέσως δημιουργεί επιθυμία, η επιθυμία φέρνει τα έργα και τα έργα τις πτώσεις και τις συμφορές.

Ποιός δεν ξέρει ότι τα πουλιά με την ελπίδα της τροφής και του τόπου αναπαύσεως πιάνονται στις παγίδες;

Έτσι και ο διάβολος, πίσω από μια επιδιωκόμενη ανάπαυσί μας και εκμεταλλευόμενος την αρρωστημένη και αδύνατη φύσι μας, εύκολα μπορεί να κρύψει παγίδες πολλές.

Παγίδες, με τις οποίες οι δαίμονες συσκοτίζουν τον νου, εξασθενίζουν τη θέληση, κι αυτήν ακόμα την προαίρεσι, αποχαυνώνουν τις πνευματικές δυνάμεις, απονευρώνουν την ελπίδα για σωτηρία και σκοτώνουν την πίστι μέσα στην ψυχή.»

Χριστιανοί μου,

"στωμεν καλώς, στωμεν μετά φόβου", "τω πνεύματι ζέοντες, τω Κυρίω δουλεύοντες, τη ελπίδι χαίροντες, τη θλίψει υπομένοντες, τη προσευχή προσκαρτερούντες" (Ρωμ. 12, 11 - 12).

Του
Πρωτοπρεσβυτέρου
π. Στεφάνου
Αναγνωστοπούλου

Με κάθε εκκλησιαστική τάξη εόρτασε το ναύδριο του Ιδρύματος Ασύλου Ανιάτων στην άνω πόλη, την προστάτιδά του Οσία Ευφροσύνη

Την παραμονή της εορτής τελέσθηκε Μέγας Εσπερινός μετ' Αρτοκλασίας εις τον οποίο ιερουργήσε και ομίλησε ο Πρεσβύτερος π. Χαράλαμπος Παπαδόπουλος.

Ανήμερα της εορτής τελέσθηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία εις την οποία συλλειτουργήσαν ο Ιεροκήρυκας της Ι. Μ. Πατρών Αρχιμανδρίτης π. Βασίλειος Μπλάνας, ο οποίος κήρυξε τον Θείο Λόγο και ο συνταξιούχος ιερέας, Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Μπισσάκος, ο οποίος διακονεί το ναό του Ιδρύματος τα τελευταία χρόνια.

Ο π. Βασίλειος στην ομιλία του ανέφερε, ότι ο βίος της αγίας Ευφροσύνης είναι θαυμαστός και ο τρόπος της ζωής της ασυνήθιστος. Αποτελεί υπόδειγμα πνευματικής ανδρείας, αγνείας και σωφροσύνης.

Ο νέος πρόεδρος του Ιδρύματος κ. Ανδρέας Παναγόπουλος, το λοιπό Δ.Σ. και το προσωπικό, είχαν στολίσει

με άνθη το

ναό και την

Ιερά Εικόνα

της Οσίας

Ευφροσύ-

νης, ενώ

την παρα-

μονή της ε-

ορτής στην

π λ α τ ε ί α

Παντοκρά-

τορος, ο

Παγκαλα-

βρυτινός Σύ-

λλογος χόρεψε

παραδοσιακούς

χορούς.

Πλήθος πιστών

και φίλοι του

Ιδρύματος

κατέκλυσαν

το ναό και τους

Ένας χρόνος Ιεράς Αγρυπνίας επί του Τάφου του Αγίου Ανδρέου

Ένας χρόνος συμπληρώθηκε χθες, από τότε που με τις ευλογίες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Χρυσοστόμου, κάθε Παρασκευή βράδυ και επί του Τάφου του Αγίου Ανδρέου, στον παλαιό Ναό του Αγίου τελείται Ιερά Αγρυπνία.

Η Ιερά Ακολουθία τελείται μέσα σε κλίμα κατανύξεως και συγκινήσεως με εκατοντάδες πιστούς - πολλοί εξ αυτών με δάκρυα στα μάτια να προσεύχονται στον Πολιούχο μας Άγιο Ανδρέα.

Οι ακολουθίες τελούνται για να Δοξάζεται ο Θεός και να τιμάται ο Άγιος.

Περισσότεροι από 200.000 είναι πλέον οι πρόσφυγες από τη Συρία που έχουν καταφύγει στην Ιορδανία, το Λίβανο, το Ιράκ και την Τουρκία, λόγω των συγκρούσεων. Πάνω από το 75% είναι γυναίκες και παιδιά. Οι πρόσφυγες δεν έχουν επίσημη - εαυ όμικς έχουν, ενίσχυσε το επείγον έργο της Ύψιστης Αρχιεπισκοπής σήμερα!

UNHCR
The UN Refugee Agency
Υψιστη Αρχιεπισκοπή του ΟΠΕ
για τους Πρόσφυγες

ALPHA BANK: 101-00-2002055436 IBAN GR89 0140 1010 1010 0200 2055 436
ΠΕΙΡΑΙΩΣ: 5055011562-423, IBAN GR11 0172 0550 0050 5501 1562 423
(Παρακαλούμε επιβεβαιώστε την κατάθεσή σας τηλεφωνικά)
Τηλέφωνο δωρεών: 210 6726296 (9:00 - 18:00)
Internet: www.unhcr.gr/how2help
Ταχυδρομική επιταγή: Ταγιαμπέρα 12, 115 25 Αθήνα

Ασημίνα Ζανιά Τσιμάρρα

Ιατρός - Πνευμονολόγος
Απόφοιτος Πανεπιστημίου Πατρών

Αγίου Ανδρέου 195, Πάτρα
Τηλ.: 2613011057
Κιν: 6973417616

e-mail: azaniatsimara@gmail.com

Συμφωνία με την πολιτεία για την εκκλησιαστική περιουσία

Με τον υπουργό Ανάπτυξης Κ. Χατζηδάκη και τον υφυπουργό Νότη Μηταράκη συναντήθηκε, την Πέμπτη 27/9 στην Αρχιεπισκοπή, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Ιερώνυμος, με αντικείμενο συζήτησης την αξιοποίηση της εκκλησιαστικής περιουσίας.

Μετά την ολοκλήρωση της συνάντησης, ο υπουργός τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι έγινε «μια πρώτη ανταλλαγή απόψεων για την αξιοποίηση της εκκλησιαστικής περιουσίας συνολικά και αυτό που είναι σαφές από τη συνάντησή μας είναι ότι η αξιοποίηση της περιουσίας θα είναι χρήσιμη στην Εκκλησία αλλά και στην Πολιτεία».

Όπως πρόσθεσε ο κ. Χατζηδάκης, η αξιοποίηση «θα φέρει, στη μεν Πολιτεία, επενδύσεις και θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, αλλά και στην Εκκλησία θα ενισχύσει το κοινωνικό της έργο, που ειδικά αυτή την περίοδο είναι διπλά χρήσιμο».

Ο αρχιεπίσκοπος συμφώνησε με τον υπουργό και πρόσθεσε: «Πιστεύω ότι ήρθε η ώρα να μάθουμε επιτέλους όλοι μας ποια είναι αυτή η περιουσία της Εκκλησίας της Ελλάδος. Διότι πολλά πράγματα ακούγονται. Θα προχωρήσουμε σε αξιοποίηση, για το καλό του λαού μας πάντοτε».

Στη συνάντηση συμμετείχαν από την πλευρά της Εκκλησίας και ο πρόεδρος των Οικονομικών Υπηρεσιών της, μητροπολίτης Ελλάδος, κ. Βασίλειος και ο διευθυντής των Οικονομικών, επίσκοπος Σαλώνων, κ. Αντώνιος.

«ΧΑΡΙΝ ΥΓΕΙΑΣ»

*Της Ιατρού Ασημίνας Ζανιά-Τσιμάρρα
azaniatsimara@gmail.com

ΑΣΘΜΑ ΠΟΣΑ ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ; (Γ' ΜΕΡΟΣ)

Τις τελευταίες δύο εβδομάδες η αναφορά μας στο Άσθμα είχε σκοπό την ενημέρωση για την ασθένεια που απασχολεί χιλιάδες συνανθρώπους μας, πολλοί εκ των οποίων είναι και παιδιά όλων των ηλικιών. Έγινε αναφορά σε επιδημιολογικά στοιχεία, στα συμπτώματα της νόσου, στα είδη άσθματος κ.α. Σήμερα θα επισημάσουμε τους τρόπους διάγνωσης του άσθματος και τα θεραπευτικά μέσα, σύμφωνα με τις αρχές ομοφωνίας της Παγκόσμιας Πνευμονολογικής Κοινότητας.

Ο πνευμονολόγος βάσει του ιατρικού ιστορικού και της φυσικής εξέτασης θέτει το άσθμα ως την πιο πιθανή διάγνωση για έναν ασθενή που αναφέρει τα κλασσικά συμπτώματα και σημεία της ασθένειας (βήχα, συριγμό - σφύριγμα στο στήθος, δύσπνοια, αλλεργίες, οικογενειακή ή επαγγελματική προδιάθεση, κ.α). Οι εξετάσεις που θα αναφερθούν έρχονται να επιβεβαιώσουν ή όχι τη διάγνωση του άσθματος.

1. **Σπιρομέτρηση.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενο άρθρο είναι ο απλούστερος και συνηθέστερος τρόπος λειτουργικού ελέγχου της αναπνοής. Συνιστάται προληπτικά σε όλους τους καπνιστές και τους υγιείς >40 ετών καθώς και στις περιπτώσεις ασθενών με ενεργό συμπτωματολογία για τον προσδιορισμό του αναπνευστικού νοσήματος από το οποίο πάσχουν (Άσθμα, ΧΑΠ κ.α).

2. **Τεχνητή δοκιμασία προκλήσεως άσθματος.** Στην περίπτωση αυτή ο ασθενής εισπνέει μικροποσότητες ερεθιστικών παραγόντων (π.χ δοκιμασία με μεταχολίνη), ώστε να διερευνηθεί αν θα παρουσιασθούν συμπτώματα άσθματος. Η εξέταση αυτή γίνεται σε εξειδικευμένα εργαστήρια των νοσηλευτικών ιδρυμάτων.

3. **Δερματικές δοκιμασίες αλλεργίας (δερματικά test).** Με αυτές τις δοκιμασίες ελέγχουμε αν προκαλείται δερματική αντίδραση (ερυθρότητα, κνησμός) από αλλεργιογόνους παράγοντες (πχ σκόνη, τρίχωμα γάτας, περδικάκι κ.α).

4. **Μέτρηση ανοσοσφαιρίνης IgE στο αίμα.** Είναι απλή εξέταση και γίνεται με λήψη μικρής ποσότητας αίματος. Παρατηρείται αυξημένη τιμή της IgE σε άτομα με αλλεργική προδιάθεση.

5. **Εργοσπιρομετρία.** Με την εξέταση αυτή ελέγχεται αν ο ασθενής εμφανίζει συμπτώματα άσθματος στην άσκηση. Συγκεκριμένα ο ασθενής βαδίζει με αυξανόμενη ταχύτητα σε κυλιόμενο τάπητα (όπως στο test κοπώσεως), ενώ ταυτόχρονα ελέγχονται αρκετοί παράμετροι της αναπνευστικής λειτουργίας. Στην περίπτωση που εμφανίσει βήχα, δύσπνοια κ.α διακόπτεται η άσκηση και τίθεται η διάγνωση Άσθματος.

Οι περισσότεροι ασθενείς με άσθμα χρειάζονται δύο κατηγορίες φαρμάκων:

Α) Ανακουφιστικά φάρμακα. Χορηγούνται για την άμεση ανακούφιση του ασθενούς από τα συμπτώματα. Τα φάρμακα αυτά ονομάζονται βρογχοδιασταλτικά άμεσης δράσης (β2 διεγέρτες ταχείας δράσης, αντιχολινηργικά) και χορηγούνται συνήθως σε εισπνεόμενη μορφή. Δρουν άμεσα (σε 5 λεπτά), ενώ το ανακουφιστικό τους αποτέλεσμα διαρκεί 4-6 ώρες. Ο ασθματικός οφείλει να έχει το φάρμακο αυτής της κατηγορίας κοντά του στην περίπτωση που εκδηλώσει ξαφνικά συμπτώματα.

Β) Ρυθμιστικά φάρμακα. Αυτά τα φάρμακα έχουν αντιφλεγμονώδη δράση και η χρήση τους στοχεύει αφενός στη μείωση της υπέρχουσσας φλεγμονής των βρόγχων και αφετέρου στην ελαχιστοποίηση των κρίσεων άσθματος. Λαμβάνονται κατά κύριο λόγο 1 ή 2 φορές ημερησίως και η θεραπεία διαρκεί για διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών με σκοπό την εξάλειψη των συμπτωμάτων. Ο θεράπων πνευμονολόγος θα κρίνει την περαιτέρω θεραπευτική πορεία. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν φάρμακα όπως α) εισπνεόμενα κορτικοστεροειδή, β) βρογχοδιασταλτικά μακράς δράσης, γ) αντιλευκοτριένια κ.α.

Η τακτική λήψη των φαρμάκων και η συχνή επικοινωνία με τον ιατρό είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την καλή πορεία του ασθενούς. Συνιστάται επίσης αντιγριπικός εμβολιασμός, αποφυγή ερεθιστικών παραγόντων (καπνού, χημικών κ.α) ή χρήση μάσκας στην περίπτωση έκθεσης, άσκηση στο μέτρο που ο ασθενής δεν εμφανίζει συμπτώματα (κολύμβηση, περπάτημα). Το άσθμα έχει πλέον ελεγχθεί όταν ο ασθενής: 1. Δεν εμφανίζει ημερησία συμπτώματα, 2. Δεν παρουσιάζει δυσκολία στις κινήσεις της καθημερινότητας, 3. Δεν εμφανίζει νυκτερινά συμπτώματα, 4. Χρειάζεται σπανίως το ανακουφιστικό του φάρμακο. Εν κατακλείδι, λοιπόν, ο ασθματικός μπορεί και δικαιούται να ζήσει ως υγιής άνθρωπος εφόσον τηρεί του απλούς κανόνες που αναφέρθηκαν. Η ποιότητα της ζωής του εξαρτάται από ελάχιστες και εύκολα εφαρμόσιμες κινήσεις. Το μήνυμα όλων αυτών: "Είναι κρίμα να ζει κάποιος ασθμαίνοντας, ενώ μπορεί να ζει υγιάνοντας..."

* Η κα Ασημίνα Ζανιά-Τσιμάρρα είναι πνευμονολόγος-φυματολόγος. Σπούδασε στην Ιατρική του Πανεπιστημίου Πατρών και πραγματοποίησε την εξειδίκευσή της στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ρίου. Πλέον προσφέρει τις ιατρικές της υπηρεσίες σε ιδιωτικό επίπεδο.

* ΕΒΒΗΜΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΣΗ ΚΑΙ ΔΩΡΑ
* ΕΙΣΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ * ΚΗΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΜΠΟΥΣΙΑΣ

Γοργοποτάμου 6 (πλησίον LIDL)
Τηλ.: 2617/73.73.18 - Κιν.: 6979/670.227 ΠΑΤΡΑ

Ο Εκκλησιαστικός

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ
ΝΑΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΠΝΙΑ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΓΟΡΓΟΥΠΗΚΟΥ

Την Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου 2012 στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Ευαγγελιστρίας θα τελεσθεί Ιερά Αγρυπνία επί τη **Εορτή της Παναγίας της Γοργούπηκου**.

Κατά την Ιερά Αγρυπνία θα τεθεί σε προσκύνηση αντίγραφο τής θαυματουργού Εικόνας τής Παναγίας μας.

Έναρξις: 8.30 μ.μ. Λήξις: 1.00 π.μ.

* Την επομένη ημέρα Δευτέρα δε θα τελεσθεί Θεία Λειτουργία. Ο Αγιασμός θα τελεσθεί κατά την Ιερά Αγρυπνία.

Ι.Ν. Αγ. Νεκταρίου Πατρών

Η Εκκλησία μας εορτάζει την Δευτέρα 1η Οκτωβρίου την **Παναγία την Γοργούπηκο**, της οποίας η θαυματουργή εικόνα βρίσκεται στην **Ιερά Μονή Δοχειρίου του Αγίου Ορους**.

Αντίγραφο της Αγίας Εικόνας υπάρχει στο Ναό του **Αγίου Νεκταρίου Πατρών**, όπου θα τελεσθεί πανηγυρική Θεία Λειτουργία μετ' Αρτοκλασίας. Θα ιερουργήσει και θα κηρύξει τον Θείο Λόγο ο Αρχιμανδρίτης π. **Χρυσάνθος Στελλάτος**.

Ευχαριστήριο του Σεβασμιωτάτου προς τον Πρόεδρο του Υπεραστικού ΚΤΕΛ Νομού Αχαΐας

Προς τον κ. **Ανδρέαν Μανωλόπουλο**
Πρόεδρο Υπεραστικού ΚΤΕΛ Νομού Αχαΐας

Αγαπητέ μου κ. Ανδρέα.

Δεχθήτε τις θερμές μου ευχαριστίες για την βοήθειά σας προκειμένου να πραγματοποιηθεί απρόσκοπτα στην πόλη μας το ΙΔ' Λειτουργικό Συμπόσιο και να εξυπηρετηθούν οι Συνέδροι, οι οποίοι ήλθαν στην Πάτρα από τις Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Η παραχώρηση δωρεάν των λεωφορείων για την μετακίνηση των Συνέδρων, διευκόλυνε τις εργασίες και μας συνεκίνησε όλους βαθύτατα.

Εύχομαι ο Κύριος να σας χαρίζη υγεία προσωπική και οικογενειακή και να εκπληρώνη κάθε ευγενή επιθυμία σας.

Σας συνοδεύει η προσευχή μας και η αγάπη μας.

Σας ασπάζομαι εν Κυρίω.

Φώτιος & Ευφροσύνη Καραβίτη Optical Center

Παντανάσσης 43 και Κορίνθου
στον πεζόδρομο

Μειώσαμε τις τιμές σε γυαλιά ηλίου ή γυαλιά οράσεως, όμως η ποιότητα παραμένει στο ύψος της!

Τηλ.: 2610/621.800 - 6945-783.799 ΠΑΤΡΑ

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ (από το 1928) "ΤΖΕΛΑΤΗ"

ΕΙΔΗ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ - ΔΩΡΑ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΖΕΛΑΤΗΣ

Έκθεση Αγιογραφίας,
γκραβούρες αυθεντικές

ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 29Α - ΠΑΤΡΑ
ΤΗΛ.: 2610/272.692, ΟΙΚΙΑΣ: 2610/329.930

Ευχαριστίες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρών κ.κ. Χρυσόστομου προς το Δ.Σ. της Χριστιανικής Εστίας Πατρών

Προς τον Αξιότιμον κ. Γεώργιον Καραγεωργόπουλο Πρόεδρο της Χριστιανικής Εστίας Πατρών και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου Ενταύθα

Αγαπητοί μου,

Δια του παρόντος, επιθυμώ να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μου για την βοήθειά σας προκειμένου να πραγματοποιηθεί με μεγάλη επιτυχία το ΙΔ' Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο της Εκκλησίας της Ελλάδος, με θέμα: "Λειτουργικές Τέχνες".

Η μεγάλη προθυμία σας αφ' ενός μεν δια την παραχώρηση των χώρων προς διεξαγωγή των εργασιών του Συμποσίου, αφ' ετέρου δε η προσωπική σας παρουσία και η βοήθεια όλων των αδελφών, ανδρών και γυναικών, στελεχών της Χριστιανικής Εστίας, καθ' όσον αναλωθήκατε από φυλακής πρωΐας μέχρι νυκτός διακονούντες με όλη την αγάπη τους Συνέδρους, με συνεκίνησαν βαθύτατα.

Αυτή η **θυσιαστική συμπεριφορά** σας εντυπωσίασε τους Σεβ. Αρχιερείς, τους Εισηγητές και άπαντες τους συμμετασχόντας στο Συμπόσιο και τους έδωσε την δυνατότητα και την ευκαιρία να διαπιστώσουν την αγαστή συνεργασία μεταξύ του Επισκόπου και της Χριστιανικής Εστίας, την ενότητα ψυχών, την αμοιβαία αγάπη και ε-

μιστοσύνη.

Επιπλέον δεχθήτε τις ευχαριστίες μου και δια την όλη συνεργασία μας στον ιερό αμπελώνα του Κυρίου καθ' όλα τα έτη της ενταύθα παρουσίας μου, ως Μητροπολίτου της Αποστολικής Μητροπόλεως των Πατρών.

Οι καιροί μας απαιτούν να ήμαστε όλοι ενωμένοι, εν

τω προσώπω του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού και εν τω συνδέσμω της ειρήνης και της αγάπης.

Χαίρω διότι στην ευλογημένη πόλη των Πατρών, με την Χάρη του Θεού και με τις πρεσβείες του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου του Πρωτοκλήτου, με την πνευματική συνεισφορά και την ακάματη εργασία όλων μας, του Επισκόπου, του Ιερού Κλήρου, των Μοναστικών Αδελφοτήτων και Συλλόγων και όλων των φιλοθέων και φιλαγίων Αδελφών και ο Κύριος δοξάζεται και το ιερό Αυτού Γεώργιον καλλιεργείται.

Εύχομαι από καρδιάς με αγάπη πατρική ο Κύριος να ευλογή

τις ημέρες και τα έργα σας και να σας αξιώνη να γίνεσθε κάθε ημέρα φως και αλάτι της κοινωνίας μας.

Σας ασπάζομαι εν Κυρίω.

† Ο Πατριάρχης Αλεξανδρινός

† Ο Πατρών Χρυσόστομος

Εικονίζεται ο Σεβασμιώτατος με τον πρόεδρο της Χριστιανικής Εστίας Πατρών κ.κ. Δημ. Κεχαγιά και Αναστ. Κωστόπουλο

Ο χώρος σίτισης μοναχικών ανθρώπων της Ι.Μ. Πατρών

Επισκεφθήκαμε για τις ανάγκες του ρεπορτάζ, το κτίριο της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών, στο οποίο ευρίσκεται πλησίον του Ιερού Ναού του Παντοκράτορος, στην οδό Νεοφύτου στην άνω πόλη, εκεί όπου παρασκευάζεται φαγητό και διανέμεται σε μοναχικούς και ανήμπορους αδελφούς μας που δεν έχουν την δυνατότητα να βγουν από το σπίτι τους και παράλληλα να σπι-

σθούν από μόνοι τους.

Η προσπάθεια αυτή πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον Δήμο Πατρέων και κυρίως με την αντιδημαρχία κοινωνικής πολιτικής. Το φαγητό το οποίο παρασκευάζεται στους χώρους της στέγης αγάπης της Ιεράς Μητροπόλεως, μεταφέρονται με αυτοκίνητο το οποίο ηγοράσθη από τον Δήμο και την Ιερά Μητρόπολη Πατρών, με οδηγούς ανθρώπους του Δήμου και συγκεκριμένα

τον κ. **Αναστάσιο Κωστόπουλο** και **Μαρία Πιερρή**. Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.κ. Χρυσόστομος ανεφρόμενος στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι ένεκα της οικονομικής και γενικότερας κρίσεως, εστίασε στην ανάγκη προσφοράς αγάπης εκ μέρους όλων μας.

"Πρέπει να αγκαλιάσουμε τον θησαυρό μας, είτε ο Σεβασμιώτατος, που είναι οι πένητες αδελφοί μας και να αγαπήσουμε τους ευερ-

γέτας μας, που είναι οι ενδεείς αδελφοί μας.

Εμείς ευεργετούμεθα, όταν ελεούμε. Πρέπει να ευγνωμονούμε τους φτωχούς και τα πόδια τους να καταφιλούμε γιατί μας προσφέρουν την λαμπρά ευκαιρία να κερδίσουμε τον ουρανό.

«Έχεις οβολόν, αγόρασον τον ουρανό.

Ουχ' ότι εύωνός εστιν ο Ουρανός,

αλλά φιλόανθρωπος ο Δεσπότης...»

λέγει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος.

Παρακαλούμε, συνέχισε ο Σεβασμιώτατος, βοηθήστε με την όποια μικρή ή μεγάλη προσφορά σας. Αν δεν μπορείτε να προσφέρετε, προσευχηθείτε. Και αν ακόμα τίποτε απ' αυτά δεν δύνασθε να πράξετε, πείτε έναν καλό λόγο, για την όποια προσπάθειά μας".

